

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PODPORA VOLNOČASOVÝCH A SPORTOVNÍCH
AKTIVIT DĚTÍ A MLÁDEŽE MĚSTEM PŘÍBRAM**

Autor práce: Petra Gulyášová, DiS.

Studijní program: Veřejná správa

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Kocíková, MBA, LL.M.

Katedra: Katedra managementu veřejné správy

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Petra Gulyášová, DiS.

Studijní program: Veřejná správa

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Podpora volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže městem Příbram

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Support of Leisure-Time and Sports Activities for Children and Youth by the City of Příbram

Katedra: Katedra managementu veřejné správy

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Mgr. Zuzana Kocíková, MBA, LL.M.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): Prosinec 2025

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem práce je navrhnout efektivní opatření, která povedou ke zlepšení podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže ve městě Příbram, a tím přispět k rozvoji jejich nabídky a dostupnosti. Vedlejším cílem práce je zhodnotit současný systém podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže městem Příbram a identifikovat potřeby jednotlivých subjektů zapojených do jejich realizace.

Student:

Petra Gulyášová, DiS.

13.12.2025

datum

Petra Gulyášová

podpis

Vedoucí práce:

Mgr. Zuzana Kocíková, MBA,
LL.M.

datum

8.12.2025

podpis

Zuzana Kocíková

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry:

doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

14.1.2026

datum

J. Dušek

podpis

Prorektor pro studium a vnitřní
záležitosti:

doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.

14.1.2026

datum

M. Sapík

podpis

Rektor:

doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

14.1.2026

datum

J. Dušek

podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Zuzaně Kocíkové, MBA, LL.M. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

GULYÁŠOVÁ P. Podpora volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže městem Příbram: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 56 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zuzana Kocíková, MBA, LL.M.

Klíčová slova: veřejná správa, samospráva, dotační programy, strategické plánování, volný čas a sport, město Příbram

Tato bakalářská práce se věnuje problematice podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže z pohledu městské samosprávy, se specifickým zaměřením na město Příbram. Teoretická část práce definuje kompetence obcí, legislativní rámec a ústavní základy veřejné správy v oblasti sportu, včetně dopadů zákona o podpoře sportu na komunální úrovni. Práce dále podrobně rozebírá nástroje veřejné správy, jako je strategické plánování, ekonomické nástroje financování a institucionální rámec volnočasové nabídky.

Praktická část je zaměřena na analýzu současného systému podpory v Příbrami, kde jsou vyhodnoceny koncepční dokumenty města, činnost příspěvkových organizací a efektivita dotačních programů. Cílem práce je na základě provedené analýzy a zjištěných potřeb zapojených subjektů navrhnout konkrétní opatření, která přispějí ke zvýšení dostupnosti a kvality volnočasových aktivit pro mládež v daném regionu.

ABSTRACT

GULYÁŠOVÁ P. Support of Leisure-Time and Sports Activities for Children and Youth by the City of Příbram: Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 56 pp. Supervisor: Mgr. Zuzana Kocíková, MBA, LL.M.

Key words: public administration, self-government, grant programs, strategic planning, leisure time and sports, city of Příbram

This bachelor thesis focuses on the support of leisure-time and sports activities for children and youth from the perspective of municipal self-government, with a specific focus on the city of Příbram. The theoretical part defines the competencies of municipalities, the legislative framework, and the constitutional foundations of public administration in the field of sports, including the impacts of the Sports Support Act at the local level. Furthermore, the thesis analyzes public administration tools such as strategic planning, economic financing tools, and the institutional framework of leisure-time offerings.

The practical part focuses on analyzing the current support system in Příbram, evaluating the city's strategic documents, the activities of contributory organizations, and the effectiveness of grant programs. Based on the analysis and the identified needs of the involved entities, the goal of the thesis is to propose specific measures that will contribute to increasing the accessibility and quality of leisure-time activities for youth in the region.

Obsah

Úvod.....	10
1 Cíl a metodika bakalářské práce	12
2 Kompetence obcí a legislativní rámec v oblasti podpory volného času a sportu ...	14
2.1 Působnost obce.....	15
2.2 Ústavní základy a zákon o obcích.....	15
2.2.1 Ústavní základy	16
2.2.2 Role obce dle zákona o obecním zřízení.....	16
2.3 Zákon o podpoře sportu	17
2.4 Orgány obce a jejich role v rozhodovacích procesech.....	17
2.5 Definice a pojetí volného času	18
2.5.1 Sport jako specifická volnočasová aktivita	19
2.5.2 Sociální význam a výchova k volnému času	19
3 Nástroje veřejné správy pro podporu volnočasových aktivit.....	21
3.1 Cíle a úkoly města při rozvoji sportu	21
3.1.1 Formy správy využívané pro sportovní činnost.....	21
3.2 Strategické plánování a Program rozvoje obce.....	22
3.2.1 Materiální a prostorové parametry sportovních aktivit.....	22
3.2.2 Standardy plánování a dostupnosti (Evropský kontext).....	22
3.3 Ekonomické nástroje a financování rozvoje sportu v obcích	23
3.3.1 Sponzoring ve sportu	24
3.4 Principy hospodárneho nakládání s veřejnými prostředky (3E)	25
3.5 Institucionální a organizační rámec volnočasové nabídky.....	25
3.5.1 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání	25
3.5.2 Rezidenční a sociální subjekty	26
3.5.3 Role neziskového a soukromého sektoru v municipalitě.....	26
4 Ekonomické aspekty a financování sportu.....	27
4.1 Sport jako ekonomický statek	27

4.2	Makroekonomické ukazatele a produkty sportu	27
4.3	Institucionální rámec a organizace sportu v ČR	28
4.4	Komparativní analýza veřejných výdajů na sport v kontextu EU a ČR	30
5	Systém podpory volnočasových a sportovních aktivit ve městě Příbram.....	32
5.1	Socioekonomická charakteristika města Příbram ve vztahu k mládeži	32
5.2	Analýza koncepčních dokumentů města Příbram	33
5.3	Přehled příspěvkových organizací a sportovišť města.....	35
5.4	Dotační programy města a jejich čerpání v posledních letech.....	36
5.4.1	Analýza specifických dotačních titulů a jejich podmínek.....	37
5.4.2	Administrativní náročnost a kontrolní mechanismy dotačního procesu .	38
6	Analýza názorů zástupců města na současnou podporu volnočasových a sportovních aktivit ve městě Příbram.....	39
6.1	Respondenti a průběh rozhovorů	39
6.2	Vyhodnocení rozhovorů.....	39
6.2.1	Současné formy podpory ze strany města.....	40
6.2.2	Silné stránky současného systému podpory	40
6.2.3	Slabá místa a hlavní problémy současného systému	41
6.2.4	Bariéry zapojení dětí a mládeže do aktivit.....	42
6.2.5	Nejúčinnější nástroje podpory.....	42
6.2.6	Návrhy opatření ke zlepšení současného stavu.....	42
6.2.7	Možnosti vyhodnocování účinnosti podpory	43
6.2.8	Shrnutí výsledků rozhovorů	44
7	Návrhy a opatření pro efektivnější podporu volného času a sportu dětí a mládeže ve městě Příbram.....	45
	Závěr	48
	Seznam použitých zdrojů	51
	Seznam zkratk	54
	Seznam obrázků	55

Seznam příloh.....	56
--------------------	----

Úvod

Problematika podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže představuje v současné době jednu z nejvýznamnějších oblastí činnosti městské samosprávy. V podmínkách moderní společnosti, která čelí fenoménům, jako je nárůst sedavého způsobu života, digitální závislosti a oslabování sociálních vazeb, nabývá role aktivního pohybu zcela nového rozměru. Podpora sportu se v prostředí obcí přímo promítá do kvality života, fyzického i duševního zdraví obyvatel a efektivního sociálního začleňování mladé generace. Kvalitní volnočasová nabídka neslouží pouze k vyplnění času, ale plní zásadní preventivní funkci v boji proti sociálně patologickým jevům.

Efektivní správa této oblasti vyžaduje komplexní koordinaci legislativních povinností, strategického plánování a odpovědného nakládání s veřejnými prostředky. Obec, jakožto veřejnoprávní korporace s vlastní majetkovou základnou, nese odpovědnost za vytváření podmínek pro výchovu, vzdělávání a rozvoj zdraví svých občanů. Klíčovým nástrojem je v tomto směru zákon o podpoře sportu, který definuje sportování dětí a mládeže jako hlavní prioritu a ukládá obcím povinnost zpracovávat plány rozvoje sportu a zajišťovat provoz sportovních zařízení.

Význam volnočasových aktivit v životě dětí a mládeže nelze redukovat pouze na oblast fyzické kondice; jde o komplexní proces formování osobnosti, v němž sport a organizovaná zájmová činnost hrají roli klíčového socializačního činitele. V éře dominance digitálních technologií a pasivních forem zábavy vyvstává pro municipalitu nová výzva: jak vytvořit nabídku, která bude pro mladou generaci dostatečně atraktivní a zároveň dostupná bez ohledu na socioekonomické zázemí rodin. Právě v tomto bodě se střetává teorie veřejné správy s realitou každodenního života v obci. Město Příbram musí jako moderní samospráva balancovat mezi podporou tradičních sportovních oddílů a rozvojem nových, neformálních prostor pro spontánní aktivity, které reflektují aktuální trendy v životním stylu mládeže. Pochopení těchto dynamických změn a jejich následná implementace do strategických dokumentů města je nezbytným předpokladem proto, aby investované veřejné prostředky přinášely maximální společenský užitek v souladu s principy účelnosti a efektivnosti.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu systému podpory ve městě Příbram. Příbram, jakožto město s rozvinutou sportovní infrastrukturou, stojí před výzvou, jak optimalizovat dotační mechanismy, zajistit kapacitní dostupnost sportovišť

a efektivně komunikovat se sportovními kluby i veřejností. Práce je strukturována do dvou částí. Teoretická část vymezuje legislativní rámec a nástroje veřejné správy, včetně principů hospodárnosti (3E) a strategického plánování. Stěžejním prvkem praktické části je kvalitativní šetření realizované formou polostrukturovaných rozhovorů s klíčovými aktéry městské správy. Cílem je získat expertní pohled čtyř vybraných respondentů zastupujících klíčové oblasti podpory sportu a volného času ve městě Příbram, konkrétně zástupce komise pro mládež, tělovýchovu a sport, zástupce rozvoje sportu, zástupce odboru školství, kultury a sportu a zástupce Sportovních zařízení města Příbram. Tato analýza umožňuje identifikovat reálné bariéry dostupnosti aktivit a slabá místa současného systému. Na základě syntézy teoretických východisek a získaných dat jsou v závěru práce formulována konkrétní opatření směřující k efektivnější podpoře sportu a volného času dětí a mládeže v Příbrami.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je navrhnout efektivní opatření, která povedou ke zlepšení podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže ve městě Příbram, a tím přispět k rozvoji jejich nabídky a dostupnosti. Vedlejším cílem práce je zhodnotit současný systém podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže městem Příbram a identifikovat potřeby jednotlivých subjektů zapojených do jejich realizace.

Záměr práce vychází z předpokladu, že kvalitně nastavená podpora na strategické, finanční, organizační i infrastrukturní úrovni se promítá do dostupnosti a kvality nabídky aktivit pro děti a mládež a současně vyžaduje koordinaci klíčových aktérů i průběžné vyhodnocování.

V rámci práce je proto pozornost zaměřena na analýzu legislativního a kompetenčního rámce obce v oblasti podpory sportu a volného času dětí a mládeže, na zhodnocení nástrojů, které město využívá, zejména strategických dokumentů, dotačních programů, provozu a rozvoje sportovní infrastruktury a podpory městských či příspěvkových organizací, a dále na identifikaci silných stránek, slabých míst a bariér dostupnosti volnočasových a sportovních aktivit pro cílovou skupinu. Součástí práce je rovněž formulace konkrétních a realizovatelných opatření a doporučení ukazatelů, podle nichž bude možné účinnost podpory průběžně vyhodnocovat.

Výzkumná část práce se zaměřuje na otázku, jaké formy podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže město Příbram uplatňuje a jak jsou tyto formy podpory v praxi nastaveny. Současně sleduje, jaké jsou podle klíčových aktérů hlavní přínosy a limity současného systému podpory z hlediska finančního, organizačního, kapacitního i komunikačního a jaká opatření považují tito aktéři za prioritní pro zvýšení dostupnosti a kvality nabídky aktivit, včetně možností měření dopadů poskytované podpory.

Metodologický postup kombinuje analýzu dokumentů a kvalitativní šetření. V první rovině práce vychází ze studia odborné literatury, platné legislativy a interních materiálů města. V praktické části jsou analyzovány zejména strategické a koncepční dokumenty, informace o sportovní infrastruktuře, rozpočtové údaje a přehledy čerpání dotačních programů. Cílem této části je popsat formální rámec a základní parametry podpory volnočasových a sportovních aktivit ve městě Příbram.

Druhou výzkumnou rovinu představují polostrukturované rozhovory, které umožňují zachytit odborné zkušenosti respondentů, jejich hodnocení současného systému podpory i návrhy na jeho další rozvoj. Výběr respondentů je účelový, aby pokrýval klíčové oblasti podpory na úrovni města, tedy rozhodovací a poradní rovinu, oblast koncepčního a rozvojového řízení sportu, správní agendu odboru školství, kultury a sportu včetně dotační podpory a provozní rovinu správy sportovní infrastruktury.

Do výzkumného souboru byli zařazeni čtyři respondenti, a to zástupce komise pro mládež, tělovýchovu a sport, zástupce rozvoje sportu, zástupce odboru školství, kultury a sportu a zástupce Sportovních zařízení města Příbram. Respondenti jsou v práci uváděni anonymně, bez uvedení jména či dalších jednoznačných identifikátorů, a v textu jsou označeni pouze podle typu vykonávané role nebo funkce.

Získaná data budou zpracována metodou tematické analýzy, v jejímž rámci budou odpovědi tříděny do tematických okruhů, například podle nástrojů podpory, silných stránek, slabých míst, bariér dostupnosti, návrhů opatření a indikátorů vyhodnocování. Výsledky rozhovorů budou následně porovnány se zjištěními z analýzy dokumentů a na jejich základě budou formulována doporučení a návrhy opatření aplikovatelná v podmínkách města Příbram.

2 Kompetence obcí a legislativní rámec v oblasti podpory volného času a sportu

Obec nelze chápat pouze jako ohraničené území, ale především jako společenství občanů, které vystupuje v právních vztazích vlastním jménem. Tato subjektivita dává městu plnou odpovědnost za rozvoj veřejného života na svém území, což zahrnuje i vytváření zázemí pro sportovní aktivity mládeže jakožto integrální součásti místní komunity.¹ V právním řádu České republiky je obec definována jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek. Má povahu veřejnoprávní korporace, což jí dává plnou právní osobnost – v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Samostatné postavení obcí se v našem historickém kontextu datuje již od roku 1849, přičemž k faktickému obnovení samosprávných principů došlo po roce 1990.² Současná právní úprava je zakotvena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), jako „základní územní samosprávné společenství občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“³ Obec nelze chápat pouze jako toto ohraničené území, ale především jako společenství občanů, které vystupuje v právních vztazích vlastním jménem. Zákon dále stanovuje, že obec: „...je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.“⁴

Fungování obce stojí na třech základních pilířích: **Osobní základ:** Tvoří jej občané obce, tedy osoby s trvalým pobytem, které mají právo se aktivně zapojovat do samosprávy, volit své zástupce a rozhodovat v místních referendech. **Územní základ:** Obec musí mít své území tvořené jedním nebo více katastrálními územími, přičemž každá část území České republiky musí být součástí některé obce. **Ekonomický základ:** Obec disponuje vlastním majetkem a finančními zdroji, se kterými hospodáří samostatně podle schváleného rozpočtu. Tento ekonomický pilíř je klíčový pro schopnost obce financovat místní aktivity, včetně podpory sportu a mládeže.⁵

¹ CHARBUSKÝ, Miloš. *Veřejná správa – správa měst a obcí*. Vyd. 2., (dopl. a upr.). Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, s. 61–62. ISBN 978-80-7395-020-0.

² PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a samospráva*. Studijní texty. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2004, s. 49. ISBN 80-86775-03-8.

³ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In: Sbíрка zákonů, České republiky. 2000, částka 38, § 1.

⁴ Tamtéž, § 2 odst. 1.

⁵ PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a samospráva*. Studijní texty. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2004, s. 50. ISBN 80-86775-03-8.

2.1 Působnost obce

Výkon správy v obci se dělí na dva základní režimy: působnost samostatnou a působnost přenesenou. Pod pojmem působnost se rozumí právně vymezený okruh úkolů a záležitostí, které obec realizuje. **Samostatná působnost:** Jedná se o tzv. přirozenou samosprávu, v jejímž rámci obec spravuje své záležitosti zcela autonomně, v souladu se zákonem a potřebami svých občanů. V této oblasti obec přijímá obecně závazné vyhlášky, o kterých rozhoduje zastupitelstvo. Do této sféry spadá právě podpora sportu, správa sportovišť a rozdělování dotací místním spolkům.⁶ Samospráva představuje v systému veřejné správy samostatné rozhodování o záležitostech, které se bezprostředně dotýkají obyvatel určitého území. Její výkon je založen na ústavním a zákonném rámci, přičemž se od státní správy odlišuje tím, že není vykonávána přímo státem, ale veřejnoprávními korporacemi, zejména obcemi a kraji. Obec tak v rámci své samostatné působnosti jedná vlastním jménem, nese odpovědnost za přijatá rozhodnutí a využívá k tomu vlastní prostředky. Právě tato autonomie vytváří prostor pro rozhodování o místních potřebách občanů, mezi které lze zařadit také vytváření podmínek pro volnočasové a sportovní aktivity dětí a mládeže.⁷ **Přenesená působnost:** V tomto případě obec vykonává státní správu, která jí byla státem svěřena. Obec se zde řídí nejen zákony, ale i usneseními vlády a směrnicemi ministerstev. Právní předpisy obce vydávané v této působnosti se nazývají nařízení a přijímá je rada obce. Z hlediska rozsahu výkonu státní správy se rozlišují obce se základním rozsahem (běžné obecní úřady), obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností.⁸

2.2 Ústavní základy a zákon o obcích

Právní postavení obcí v České republice není definováno pouze běžnými zákony, ale má svůj hluboký základ v ústavním pořádku státu. Tato hierarchie zajišťuje obcím vysokou míru autonomie při rozhodování o místních záležitostech, včetně rozvoje volnočasových aktivit. Ústavní zakotvení samosprávy je klíčovou pojistkou proti nepřiměřeným zásahům státní moci do práva komunity spravovat své vlastní záležitosti. Územní samospráva

⁶ PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a samospráva*. Studijní texty. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2004, s. 51. ISBN 80-86775-03-8.

⁷ KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, s. 15–16. ISBN 978-80-7357-910-4.

⁸ PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a samospráva*. Studijní texty. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2004, s. 51. ISBN 80-86775-03-8.

představuje demokratický projev decentralizace moci, kde je obec vnímána jako primární nositel péče o potřeby obyvatelstva.⁹

V kontextu veřejné správy je tato ústavní ochrana nezbytná pro legitimitu rozhodování obecních orgánů o alokaci veřejných prostředků na nevýdělečné činnosti, jako je právě sport dětí a mládeže. Tento princip „práva na samosprávu“ v praxi znamená, že město není jen vykonavatelem státní správy, ale subjektem s vlastní politickou a hospodářskou odpovědností za kvalitu života na svém území. Tato odpovědnost je dále rozvíjena v odborné literatuře, která zdůrazňuje, že obec vystupuje jako svébytný vlastník majetku, což jí dává právní jistotu při dlouhodobém plánování investic do sportovní infrastruktury.¹⁰

2.2.1 Ústavní základy

Územní samospráva má své základní zakotvení již v Ústavě České republiky, konkrétně v článku 8, v němž je uvedeno „*zaručuje se samospráva územních samosprávných celků*“.¹¹ Právní subjektivitu obcí dále rozvádí ustanovení, podle něhož „*Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu*“.¹² Tento majetkový a rozpočtový základ je nezbytným předpokladem pro možnost obce investovat do sportovní infrastruktury.

2.2.2 Role obce dle zákona o obecním zřízení

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), specifikuje úkoly obce v rámci její samostatné působnosti. Klíčovým je § 35 odst. 2, který uvádí: „*Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku*“.¹³

⁹ KOUDELKA, Zdeněk; ONDRUŠ, Radek a PRŮCHA, Petr. *Zákon o obcích: (obecní zřízení) : komentář*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. podle stavu k 1.1.2024. Praha: Linde, 2004, s. 12–14. ISBN 80-7201-444-7.

¹⁰ PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 8., dopl. a aktualiz. Vyd., (V nakl. Doplněk 3.). Brno: Doplněk, 2012, s. 154. ISBN 978-80-7239-281-0.

¹¹ ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: Sbirka zákonů, Česká republika. 1993, částka 1, čl. 8.

¹² Tamtéž, čl. 101 odst. 3.

¹³ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In: Sbirka zákonů, Česká republika. 2000, částka 38, § 35 odst. 2.

Ačkoliv zákon sport výslovně nejmenuje, řadí ho pod ochranu a rozvoj zdraví a výchovu a vzdělávání. O konkrétním financování sportu pak rozhoduje zastupitelstvo na základě § 85 písm. c), do jehož vyhrazené pravomoci patří rozhodovat o „*poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 250 000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí.*“¹⁴

2.3 Zákon o podpoře sportu

Zatímco obecní zřízení definuje obecný rámec, zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, stanovuje konkrétní priority. Zákonodárce jasně definuje, že „*Hlavními prioritami v oblasti sportu je podpora sportu dětí a mládeže a jejich trenérů a podpora sportovních reprezentantů České republiky.*“¹⁵ Povinnosti obcí jsou pak explicitně vyjmenovány v § 6, kde se uvádí: „*Obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny, zejména pro mládež, b) zabezpečují přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů, c) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů, d) kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení, e) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.*“¹⁶

2.4 Orgány obce a jejich role v rozhodovacích procesech

Strategické směřování podpory sportu je v kompetenci zastupitelstva, které schvaluje dlouhodobé programy rozvoje a rozhoduje o zásadních majetkoprávních úkonech, jako jsou investice do výstavby stadionů či schvalování dotačních programů. Operativní řízení, včetně kontroly hospodaření příspěvkových organizací či uzavírání nájemních smluv na sportoviště, pak spadá pod výkonnou pravomoc rady obce.¹⁷

Obec realizuje svou působnost prostřednictvím svých orgánů, přičemž rozhodovací procesy jsou rozděleny mezi zákonem definované subjekty. Zastupitelstvo obce je nejvyšším samosprávným orgánem a rozhoduje o nejdůležitějších otázkách v samostatné působnosti. Z hlediska podpory sportu je zásadní jeho pravomoc schvalovat rozpočet obce a rozhodovat o poskytnutí peněžitých darů či dotací nad zákonem stanovené limity.

¹⁴ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In: Sbírka zákonů, Česká republika. 2000, částka 38, § 85 písm. c).

¹⁵ ČESKO. Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, In: Sbírka zákonů, Česká republika, 2001, částka 47, § 1a odst. 2.

¹⁶ Tamtéž, § 6.

¹⁷ CHARBUSKÝ, Miloš. *Veřejná správa – správa měst a obcí*. Vyd. 2., (dopl. a upr.). Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, s. 69–70. ISBN 978-80-7395-020-0.

Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti se odpovídá zastupitelstvu. Připravuje podklady pro jednání zastupitelstva a může rozhodovat o rozdělení menších finančních příspěvků, pokud jí k tomu zastupitelstvo svěří pravomoc. Starosta a obecní úřad pak tvoří administrativně-reprezentativní složku; starosta reprezentuje obec navenek a úřad zajišťuje administrativní stránku správy, například zpracování žádostí o sportovní granty. Ve specifických formách správy, jako jsou statutární města, může být tato správa dále dělena na městské obvody, případně mohou obce vytvářet svazky obcí za účelem spolupráce na větších projektech, jako je budování sdílené sportovní infrastruktury.¹⁸

Na tyto obecné kompetence navazuje konkrétní role orgánů v organizaci sportu. Obec jako veřejnoprávní korporace s vlastním majetkem nese odpovědnost za rozvoj sportovního zázemí na svém území. V rámci péče o všestranný rozvoj území a potřeby občanů vytváří obec podmínky pro volnočasové aktivity dětí a mládeže. Rozhodování o této podpoře je v praxi rozděleno mezi klíčové aktéry následovně: zastupitelstvo obce schvaluje rozpočet na sportovní granty, rozhoduje o velkých investicích do sportovní infrastruktury a přijímá strategické programy rozvoje sportu. Rada obce následně zajišťuje operativní správu sportovišť, rozhoduje o běžném rozdělování dotací a odpovídá za efektivní využití městských sportovních areálů. Starosta pak reprezentuje město při jednání se sportovními svazy a dohlíží na plnění úkolů v oblasti péče o mládež.¹⁹

2.5 Definice a pojetí volného času

Volný čas lze v holistickém pojetí definovat jako časový prostor, ve kterém jedinec nepodléhá žádným vnějším povinnostem a na základě vlastního svobodného rozhodnutí se věnuje činnostem, které mu přinášejí radost a uspokojení. Tento stav je charakterizován absencí strachu či úzkosti a je výsledkem autonomní volby jednotlivce. Mezi klíčové znaky patří to, že daná aktivita přináší uspokojení sama o sobě a je vnímána jako kulturně a společensky hodnotná. Přestože jsou hranice mezi volnem a povinností (např. prací) někdy nejasné, rozhodujícím faktorem zůstává vnitřní motivace.²⁰

¹⁸ PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a samospráva*. Studijní texty. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2004, s. 52. ISBN 80-86775-03-8.

¹⁹ HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 143–146. ISBN 978-80-7478-561-0.

²⁰ SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas*: <<[>>učební text pro posluchače Fakulty tělesné výchovy a sportu UK<<[>>. Praha: Karolinum, 2000, s. 11–12. ISBN 80-246-0044-7.

Volný čas lze v rámci pedagogických a sociologických věd definovat jako časový prostor, který jedinci zbývá po splnění všech pracovních, školních a vázaných povinností, jako je péče o domácnost nebo *“biofyzilogické potřeby člověka”*.²¹ Tento prostor se vyznačuje svobodou volby a možností seberealizace, přičemž jeho hranice nejsou vždy striktně vymezeny. Specifickou kategorií tvoří tzv. polovolný čas, který se nachází na pomezí povinnosti a záliby a zahrnuje aktivity přinášející jedinci radost i praktický užitek. Přístup k využití těchto chvil je individuální a odráží osobní hodnoty člověka, od pasivního odpočinku přes hédonistický přístup *carpe diem* až po cílevědomé investování času do vlastního rozvoje a vzdělávání. V širším kontextu je systém volnočasových aktivit a institucí pevnou součástí sociální a politické struktury společnosti. Podoba volného času, zejména u dětí a mládeže, je ovlivňována legislativním rámcem, státní podporou i mezinárodními úmluvami, jako je například Úmluva o právech dítěte. Tato institucionální podpora a mezinárodní spolupráce vytvářejí nezbytné podmínky pro rozvoj zájmových sfér, zlepšování kvalifikace a aktivní účast jedince na veřejném životě. Studium volného času tak v pedagogice představuje klíčový nástroj pro pochopení procesů formování osobnosti a společenských vztahů v moderní době.²²

2.5.1 Sport jako specifická volnočasová aktivita

V rámci struktury volného času zaujímá sport významné místo, přestože v současné společnosti čelí konkurenci pasivních forem zábavy, například sledování televize, digitálních technologií či masové kultury. Sportovní aktivity vyžadují určitou míru fyzického i mentálního úsilí, a proto mohou být zejména u dětí a mládeže nahrazovány méně náročnými způsoby trávení volného času. Způsob využívání volného času souvisí také s životním stylem, vzděláním a mírou racionálního přístupu k jeho plánování. Sport tak nadále představuje významný prostředek aktivního odpočinku, rozvoje osobnosti a prevence sociálně patologických jevů.²³

2.5.2 Společenský význam a výchova k volnému času

Volný čas není pouze soukromou záležitostí jedince, ale je úzce spjat s rozvojem celé společnosti. Kvalitní prožití volného času přitom není automatické; jedinec se mu musí naučit prostřednictvím výchovy v rodině i ve škole. Problémem moderního člověka často

²¹ HÁJEK, Bedřich; HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2008, s. 10. ISBN 978-80-7367-473-1.

²² Tamtéž, s. 7–12.

²³ SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas: <<[>>učební text pro posluchače Fakulty tělesné výchovy a sportu UK<<[>>*. Praha: Karolinum, 2000, s. 15–18. ISBN 80-246-0044-7.

není absolutní nedostatek času, ale neschopnost efektivně s ním nakládat. Z toho důvodu je důležitá aplikace metod Time managementu (řízení času), které umožňují vyčlenit dostatečný prostor pro rekreaci. Samotný způsob trávení volného času je pak ovlivněn příslušností k sociální skupině, profesí (například u dělníků, podnikatelů či úředníků) i specifickým životním stylem dané komunity.²⁴

²⁴ SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas*: <<[>>učební text pro posluchače Fakulty tělesné výchovy a sportu UK<<[>>. Praha: Karolinum, 2000, s. 15–18. ISBN 80-246-0044-7.

3 Nástroje veřejné správy pro podporu volnočasových aktivit

Veřejnou správu lze v materiálním pojetí chápat jako činnost vykonávanou ve veřejném zájmu, jejímž cílem je správa veřejných záležitostí, rozhodování o nich a zajišťování veřejných služeb.²⁵

Zákon o obcích svěřuje samosprávám široké pravomoci v péči o své občany, zejména v oblasti uspokojování potřeb bydlení, dopravy, ale také vzdělávání a výchovy. Právě do sféry výchovy a ochrany veřejného pořádku²⁶ spadá podpora dětského sportu, kterou město realizuje buď přímou správou vlastních sportovišť, nebo vytvářením ekonomických podmínek pro fungování sportovních klubů. Činnost veřejné správy při podpoře sportu dětí představuje souhrn úkolů, jejichž cílem je zajistit rozvoj fyzických aktivit a zdraví mladé generace v rámci zákonných pravidel a hospodaření s veřejnými prostředky.²⁷

3.1 Cíle a úkoly města při rozvoji sportu

Hlavním úkolem správy je dosažení žádoucího společenského stavu, v tomto případě vytvoření dostupných podmínek pro sportování dětí. Teoreticky lze na tento úkol nahlížet dvěma způsoby:

Zajištění veřejného blaha: Město přebírá morální povinnost pečovat o zdraví dětí tam, kde soukromý sektor nenabízí dostatečné kapacity (např. budování nekomerčních hřišť).

Efektivita služeb: Snaha o co nejkvalitnější a nejlevnější provoz sportovišť, což může vést i k zapojení soukromých subjektů či sportovních klubů do správy městského majetku.²⁸

3.1.1 Formy správy využívané pro sportovní činnost

Město realizuje podporu sportu prostřednictvím specifických forem správy, které musí být vždy v souladu se zákonem:

Statutární předpisy: Obec může v rámci své samostatné působnosti vydávat vyhlášky, které upravují například pravidla pro užívání veřejných sportovišť nebo stanovují dotační programy pro sportovní kluby dětí.

²⁵ HEJDA, Jan – PŘIBYL, Karel. *Správní právo*. Vysokoškolská učebnice. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2011, s. 14. ISBN 978-80-87472-14-9.

²⁶ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In: Sbíрка zákonů, Česká republika. 2000, částka 38, § 35 odst. 2.

²⁷ ČESKO. Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, In: Sbíрка zákonů, Česká republika, 2001, částka 47, § 6.

²⁸ HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 71–72. ISBN 978-80-7478-561-0.

Plánování: Pro systematickou podporu je nezbytný plán rozvoje sportu, který určuje strategické cíle a časový harmonogram výstavby či rekonstrukcí tělocvičen a bazénů.

Soukromoprávní formy: Vedle mocenských aktů město využívá i smlouvy, například nájemní smlouvy se sportovními oddíly o pronájmu městských hal za zvýhodněné ceny.²⁹

3.2 Strategické plánování a Program rozvoje obce

Program rozvoje obce představuje základní strategický dokument, který vymezuje dlouhodobé směřování municipality v oblasti sociálně-ekonomického rozvoje území. Jeho tvorba by měla vycházet z důkladné strategické analýzy, která zahrnuje nejen sběr dostupných dat, ale také poznání skutečných potřeb obyvatel a podmínek daného území. Součástí tohoto procesu je stanovení vize, formulace rozvojových cílů a jejich následné rozpracování do konkrétních akčních plánů. Tyto plány by měly obsahovat časový horizont realizace, potřebné finanční zdroje i určení odpovědných osob. V oblasti podpory sportu a volnočasových aktivit je proto vhodné, aby obec při plánování vycházela nejen z aktuálních potřeb obyvatel, ale také z analýzy svého majetku a možností financování, aby návrhová opatření byla účelná, hospodárná a dlouhodobě udržitelná.³⁰

3.2.1 Materiální a prostorové parametry sportovních aktivit

Kvalita vyžití v městském prostředí je přímo úměrná stavu a dostupnosti materiálního vybavení. Pro město je zásadní typologie ploch podle cílových skupin: **Plochy pro nejmladší děti:** Zaměření na bezpečnost, herní prvky a sociální kontakt v doprovodu rodičů. **Sportoviště pro mládež:** Hřiště pro týmové sporty a atletiku, která vyžadují pravidelnou technickou údržbu a správu provozního řádu. **Terénní a dobrodružné prostory:** Moderní urbanistický prvek využívající přírodní členitost.³¹ Z hlediska správy města jsou tyto plochy náročnější na plánování, ale vysoce efektivní pro spontánní fyzickou aktivitu.

3.2.2 Standardy plánování a dostupnosti (Evropský kontext)

Moderní správa města (inspirovaná např. modely z Německa či Rakouska) pracuje s metodikou stupňovité dostupnosti, kterou by měla obec implementovat do svého

²⁹ HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 75–77, 81–83. ISBN 978-80-7478-561-0.

³⁰ LOUDA, Tomáš. *Veřejná správa*. Monografie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2025, s. 144–149, 152–154. ISBN 978-80-7380-978-2.

³¹ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008, s. 158–160. ISBN 978-80-7367-423-6.

územního plánu. Lokální dostupnost (do 200 m): Malá hřiště v bezprostřední blízkosti bydliště. Sektorová dostupnost (do 500 m): Vybavenější hřiště pro školní věk. Centrální areály (nad 1 km): Komplexní sportovní a rekreační uzly pro celé město (např. areály kombinující koupání, sport a relaxaci).³² Klíčovým přínosem této správy je prevence negativních jevů a podpora sociální inkluze skrze snadno dostupnou a kvalitní infrastrukturu, která respektuje zásadu dobrovolnosti a nabízí alternativu k neorganizovanému času na ulici. Například ve španělské Palencii byla vytvořena sportovní hala v deprivované čtvrti oddělené železnicí. Sportovní infrastruktura zde posloužila jako nástroj pro urbanistickou regeneraci a sociální začlenění marginalizovaných skupin.³³

3.3 Ekonomické nástroje a financování rozvoje sportu v obcích

Sport hraje v regionálním rozvoji nezastupitelnou roli, neboť pozitivně ovlivňuje značnou část populace a propojuje politickou sféru s podnikatelským sektorem. Pro obce a města představuje sportovní klub významný prvek lokálního patriotismu. Podpora mládežnického sportu a identifikace talentů jsou klíčové pro udržení široké členské základny, ze které následně profituje i sport výkonnostní. Zároveň je nutné, aby podpora byla vícezdrojová – tedy kombinovala dotace z obecních rozpočtů, státní granty, prostředky z fondů Evropské unie a příspěvky od soukromých sponzorů.³⁴

Občané mají zákonné právo aktivně se podílet na správě věcí veřejných, a to nejen skrze volby, ale i přímým vyjadřováním názorů na zasedáních či připomínkováním rozpočtu. Tato participace umožňuje rodičům a zástupcům sportovních organizací otevřen komunikovat potřeby v oblasti financování mládežnického sportu přímo s vedením města.³⁵

Financování představuje jeden z nejdůležitějších nástrojů, kterým městská samospráva reálně ovlivňuje kvalitu a dostupnost volnočasových aktivit. Rozpočtový proces v této

³² PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008, s. 158–161. ISBN 978-80-7367-423-6.

³³ EUROPEAN COMMISSION. Study on the Contribution of Sport to Regional Development through the Structural Funds: Annex 1 - Good Practice Case Studies [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016, s. 33–37. Dostupné z: https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/studies/structural-funds-annex-1_en.pdf.

³⁴ MALACH, Antonín (ed.). *Strategie regionů a rozvoj podnikání po vstupu do EU: [sborník příspěvků ze stejnojmenné konference konané dne 6. října 2004 v zasedacím sále Jihomoravského kraje v Brně]*. Brno: Masarykova univerzita, 2004, s. 267–269. ISBN 80-210-3520-X.

³⁵ CHARBUSKÝ, Miloš. *Veřejná správa – správa měst a obcí*. Vyd. 2., (dopl. a upr.), Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, s. 63–64. ISBN 978-80-7395-020-0.

oblasti vyžaduje strategický přístup, kdy by se nemělo vycházet pouze z aktuálně dostupných zdrojů, ale primárně z analýzy potřeb obyvatel v daném území. Z hlediska struktury výdajů na podporu sportu a mládeže rozlišujeme dvě základní složky. **Běžné výdaje**, které slouží k zajištění každodenního provozu stávajících sportovišť a k podpoře činnosti spolků. **Kapitálové výdaje**, které jsou směřovány do dlouhodobých investičních projektů, jako je výstavba nebo rozsáhlá modernizace infrastruktury. Pro efektivní správu těchto prostředků je klíčové dodržování principů účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti.³⁶

Vzhledem k tomu, že vlastní příjmy obcí (zejména ty daňové, tvořící zhruba 70 % rozpočtu) často nestačí na pokrytí nákladných sportovních staveb, stávají se nezbytným nástrojem transfery neboli dotace. Ty umožňují municipalitě realizovat rozvojové záměry, které by z běžného rozpočtu nebylo možné financovat.³⁷

V éře narůstající komercializace sportu vystupuje do popředí otázka transparentnosti při nakládání se sponzorskými a dotačními prostředky. Je nezbytné jasně definovat, zda finance směřují do reklamy, dopravy nebo vybavení. Úspěšné fungování sportu na lokální úrovni závisí na součinnosti místních podnikatelů, kteří skrze podporu sportu prezentují svou společenskou odpovědnost a zároveň zvyšují prestiž daného regionu.³⁸

3.3.1 Sponzoring ve sportu

Sponzorství ve sportu nelze vnímat pouze jako jednostranný dar, ale jako obchodní vztah založený na principu reciprocity (služby a protislužby). Z pohledu ekonomické teorie je sponzoring nedílnou součástí marketingové strategie firmy a nástrojem public relations. Zatímco sponzor poskytuje finanční či materiální zdroje, sportovní subjekt mu napomáhá k posílení tržní pozice a budování značky. Historicky se tento vztah vyvíjel od antického mecenášství přes rozmach v 19. století (zejména v Anglii) až po masivní komercializaci, jejímž milníkem byly olympijské hry v Berlíně (1936) a později v Atlantě (1996)³⁹, kde již plně převládl profesionální a komerční přístup.

³⁶ LOUDA, Tomáš. *Veřejná správa*. Monografie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2025, s. 154–156, ISBN 978-80-7380-978-2.

³⁷ Tamtéž, s. 138–143.

³⁸ MALACH, Antonín (ed.). *Strategie regionů a rozvoj podnikání po vstupu do EU: [sborník příspěvků ze stejnojmenné konference konané dne 6. října 2004 v zasedacím sále Jihomoravského kraje v Brně]*. Brno: Masarykova univerzita, 2004, s. 268–269. ISBN 80-210-3520-X.

³⁹ Tamtéž, s. 269.

3.4 Principy hospodárneho nakládání s veřejnými prostředky (3E)

Při podpoře volnočasových aktivit musí město Příbram jako orgán veřejné správy postupovat v souladu s tzv. principy 3E, které tvoří základní rámec pro kontrolu a řízení veřejných financí. Tyto zásady zajišťují, aby investice do sportu a mládeže přinášely obyvatelům maximální užitek při rozumných nákladech.⁴⁰ Mezi tyto tři pilíře patří:

Účelnost: Tento princip zkoumá, do jaké míry zvolená opatření skutečně vedou k naplnění stanovených cílů rozvoje města. V kontextu práce jde o to, zda dotace a investice skutečně zvyšují kvalitu a dostupnost volnočasových aktivit pro děti.

Efektivnost: Zaměřuje se na vztah mezi vynaloženými zdroji (penězi) a dosaženým výsledkem (např. počtem dětí v kroužcích). Cílem je dosáhnout co nejvyšší kvality a rozsahu služeb s minimem nákladů.

Hospodárnost: Vyžaduje, aby zdroje byly k dispozici ve správný čas, v dostatečném množství a za co nejnižší cenu, ovšem při zachování odpovídající kvality.⁴¹

Pro správné vyhodnocení těchto kritérií je nezbytné mít k dispozici validní informace o potřebách občanů a o tom, jak jsou sportoviště využívána. „*Zásadou účelnosti v rámci financování veřejné správy máme na mysli takové použití zdrojů, které svou optimální mírou zajistí dosažení cílů při plnění stanovených úkolů veřejné správy.*“⁴²

3.5 Institucionální a organizační rámec volnočasové nabídky

Zajištění volnočasových a sportovních aktivit je realizováno skrze široké spektrum institucí, které vytvářejí organizační a kapacitní podmínky pro naplňování potřeb dětí a mládeže. Každý typ zařízení disponuje specifickým režimem správy, který je definován věkem účastníků, obsahem činnosti a mírou formálnosti organizační struktury.⁴³

3.5.1 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Z hlediska správy města se jedná o klíčové subjekty, které využívají existující infrastrukturu příspěvkových organizací (škol). **Školní družiny:** Jsou zřizovány primárně pro žáky prvního stupně. Vedle své sociální funkce (zajištění dohledu v době

⁴⁰ LOUDA, Tomáš. *Veřejná správa*. Monografie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2025, s. 192. ISBN 978-80-7380-978-2.

⁴¹ Tamtéž, s. 192-194.

⁴² Tamtéž, s. 189.

⁴³ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008, s. 43-44. ISBN 978-80-7367-423-6.

zaměstnanosti rodičů) plní roli poskytovatele základních pohybových a odpočinkových aktivit. Z hlediska správy města je zde zásadní materiální vybavení a kapacitní propojení se základní školou. **Školní kluby:** Jsou určeny pro starší žáky a středoškolskou mládež. Jejich provoz reflektuje potřebu vyšší míry samostatnosti účastníků. Správa klubu se zaměřuje na nabídku specializovaných kroužků a vytváření prostor pro spontánní aktivity (technické zázemí, herny). **Střediska volného času (SVC):** Představují profesionální centra (domy dětí a mládeže), která realizují odborně vedené aktivity, soutěže a táborovou činnost. Klíčovým správním prvkem je jejich otevřenost pro širokou veřejnost a schopnost metodicky propojovat různé zájmové oblasti. **Základní umělecké školy (ZUŠ):** Specifický typ instituce zaměřený na rozvoj talentu v uměleckých oborech, kde město často vystupuje jako zřizovatel zajišťující prostorové a provozní podmínky.⁴⁴

3.5.2 Rezidenční a sociální subjekty

Ubytovací zařízení (Domovy mládeže): Zajišťují zázemí pro studenty s důrazem na logistiku volného času a motivaci k aktivnímu využívání dostupných městských kapacit. **Zařízení pro výkon ústavní výchovy (Dětské domovy):** V rámci městské infrastruktury musí tato zařízení kooperovat s ostatními volnočasovými subjekty, aby dětem zajistila rovný přístup ke standardní nabídce aktivit ve městě.⁴⁵

3.5.3 Role neziskového a soukromého sektoru v municipalitě

Kromě školských zařízení tvoří síť aktivit v obci další subjekty, které doplňují celkovou nabídku a zvyšují její diverzitu. Spolková činnost (NNO): Sportovní kluby a zájmová sdružení jsou hlavními partnery města. Církevní organizace: Realizují programy postavené na specifických hodnotových základech (např. komunitní centra), čímž doplňují sociální infrastrukturu města. Komerční subjekty: Podnikatelský sektor (např. zábavní centra, soukromá sportoviště) přináší do města inovace a reaguje na aktuální trendy.⁴⁶ Úlohou správy města je koordinovat vztah mezi veřejnou nabídkou a komerčním sektorem tak, aby nedocházelo k vyloučení sociálně slabších skupin.

⁴⁴ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008, s. 43–44. ISBN 978-80-7367-423-6.

⁴⁵ Tamtéž, s. 44.

⁴⁶ Tamtéž, s. 45.

4 Ekonomické aspekty a financování sportu

Sport je v moderní společnosti chápán jako specifická činnost, která přispívá ke kultivaci lidského potenciálu po stránce fyzické, psychické i sociální. Z hlediska veřejné podpory je klíčové, že u dětí a mládeže sport plní nezastupitelnou výchovnou, zdravotní a sociální funkci a působí jako prevence negativních společenských jevů, jako jsou drogové závislosti či patologické hráčství.⁴⁷

4.1 Sport jako ekonomický statek

Při analýze financování je nutné rozlišit, jaký typ "statku" sport představuje, což určuje, kdo by jej měl platit:

Čistý veřejný statek: Sport, který pozitivně ovlivňuje vlastnosti člověka a regeneraci jeho sil, je považován za veřejný statek, protože z jeho existence profituje celá společnost (zdravější populace).⁴⁸

Smišený veřejný statek: Většina sportovních aktivit dětí a mládeže spadá sem. Jsou poskytovány veřejným sektorem (např. městem Příbram), ale jejich kapacita je omezená (např. ledová plocha má limitovaný počet míst), a proto je nutné jejich spotřebu usměrňovat.⁴⁹

Soukromý statek: Pokud je sport provozován čistě pro vlastní potěšení na soukromém zařízení za tržní cenu, jde o soukromý statek, kde si uživatel hradí veškeré náklady sám.⁵⁰

4.2 Makroekonomické ukazatele a produkty sportu

Význam sportu v národní ekonomice se měří pomocí specifických ukazatelů: „**Podíl výdajů na sport:** Ve vyspělých ekonomikách tvoří výdaje na sport přibližně 0,4 % až 1,7 % celkových veřejných výdajů. **Podíl na HDP:** Sportovní aktivity se podílejí na tvorbě hrubého domácího produktu v rozmezí 1,5 % až 2 %.“⁵¹

⁴⁷ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008, s. 39–41, 96–97. ISBN 978-80-7367-423-6.

⁴⁸ HAMERNÍKOVÁ, Bojka a KUBÁTOVÁ, Květa. *Veřejné finance: učebnice*. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, s. 62, 79. ISBN 80-86432-88-2.

⁴⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, s. 32–35. ISBN 80-7357-049-1.

⁵⁰ PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ Jaroslav a JETMAR Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, s. 371. ISBN 80-7357-052-1.

⁵¹ Tamtéž, s. 367.

Produkty sportu nejsou jen samotné výkony, ale také doplňkové služby, jako je nabídka tělesných cvičení, práce trenérů, myšlenkové podněty (metodika) a zajištění podmínek pro sport (zařízení, pojištění, doprava).

4.3 Institucionální rámec a organizace sportu v ČR

Financování protéká skrze tři základní institucionální pilíře:

1. **Veřejné instituce:** Sport zajišťovaný státem a samosprávami (obcemi).
2. **Sportovní federace:** Organizace zajišťující soutěžní a profesionální rámec.
3. **Olympijské hnutí:** Specifická struktura pro vrcholový sport.

Na úrovni obce (jako je Příbram) se setkáváme se dvěma typy aktivity: *aktivní nebo pasivní provozování sportu*⁵²

V teorii financování sportu je důležitý koncept tzv. nulových mezních nákladů. U mnoha sportovních zařízení (např. hřiště v parku) platí, že pokud ho využívá deset dětí, náklady na údržbu jsou stejné, jako když jich tam bude jedenáct. Veřejná správa by proto měla usilovat o co nejvyšší využití stávajících kapacit, dokud nedojde k jejich úplnému naplnění, kdy se již kvalita služby začne snižovat.⁵³

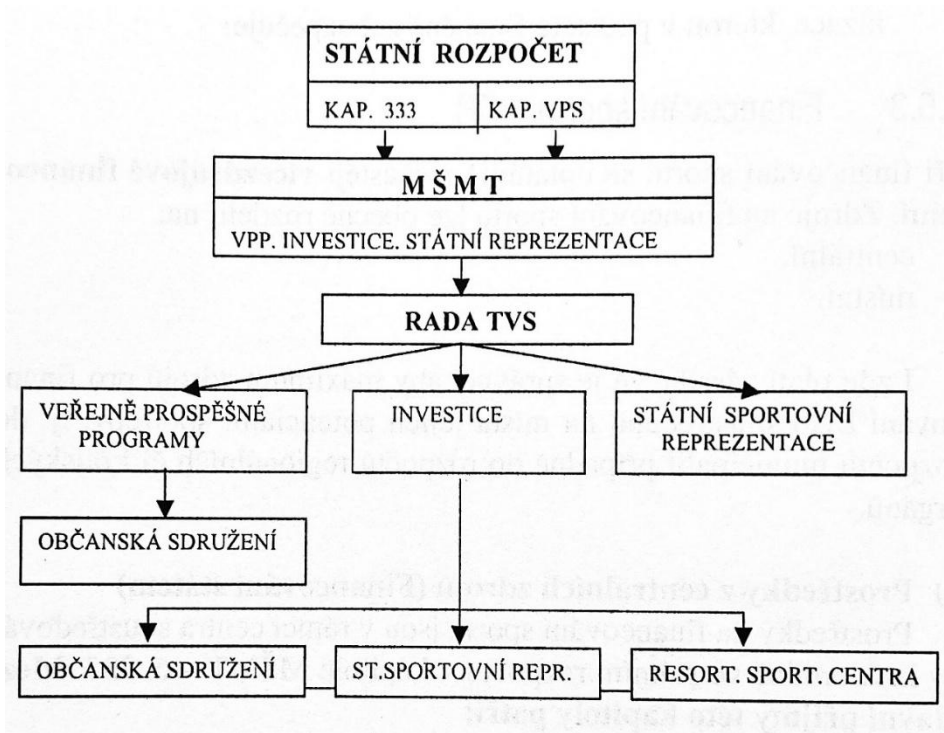
Sportovní kluby (SK) v České republice fungují nejčastěji jako neziskové organizace (občanská sdružení), jejichž cílem je dobrovolná činnost v oblasti tělovýchovy a sportu. Pro svou existenci a rozvoj aktivit pro děti a mládež musí využívat **vícezdrojové financování**, které kombinuje veřejné rozpočty s vlastní hospodářskou činností. Hlavním posláním sportovního klubu je organizace sportovní činnosti, vytváření tréninkových podmínek a správa vlastního majetku. Aby klub mohl tyto cíle plnit, musí si vytvářet ekonomickou základnu, která zahrnuje: **Veřejné zdroje:** Dotace ze státního rozpočtu (zejména kapitola MŠMT) a z rozpočtů obcí a měst. **Vlastní příjmy:** Členské příspěvky, příjmy ze vstupného, reklamní a sponzorské smlouvy. **Doplňková podnikatelská činnost:** Pokud to stanovy umožňují, může klub provozovat vedlejší podnikání (např. ubytovací služby, prodej sportovního zboží, pořádání kurzů pro trenéry či průvodcovskou

⁵² PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ Jaroslav a JETMAR Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, s. 371. ISBN 80-7357-052-1.

⁵³ Tamtéž, s. 369.

činnost). Zisk z těchto činností musí být použit výhradně pro hlavní neziskové cíle klubu.⁵⁴

Obrázek č.1: Rozdělování státních zdrojů na podporu tělovýchovy a sportu v ČR⁵⁵

Obrázek č.1 znázorňuje cestu financí ze státního rozpočtu přes Radu TVS (tělovýchovy a sportu) až k finálním příjemcům, jako jsou občanská sdružení, resortní sportovní centra nebo státní reprezentace. Ukazuje to, že systém je strukturovaný a rozděluje se na veřejně prospěšné programy, investice a reprezentaci.

Pokud sportovní organizace potřebuje posílit svou finanční stabilitu nebo realizovat investice (např. do infrastruktury), může využít různé formy právní spolupráce: **Smlouva o součinnosti:** Využívá se k vymezení spolupráce více organizací v jedné lokalitě, například při sdílení sportovišť nebo společném využití majetku. **Smlouva o tichém společenství:** Uzavírá se v případě nedostatku vlastních prostředků s finančně silným partnerem (tichý společník), který organizaci zabezpečí výměnou za podíl na výsledcích. **Obchodní společnosti:** Sportovní klub může být i zakladatelem nebo společníkem

⁵⁴ PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ Jaroslav a JETMAR Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, s. 372. ISBN 80-7357-052-1.

⁵⁵ Tamtéž, s. 376.

v akciové společnosti či s.r.o., což mu umožňuje širší podnikatelské aktivity, ovšem za cenu ztráty některých daňových úlev určených pro neziskový sektor.⁵⁶

4.4 Komparativní analýza veřejných výdajů na sport v kontextu EU a ČR

Při zkoumání role měst jako subjektů podporujících sportovní akce je nezbytné zasadit českou praxi do širšího evropského rámce. Výše a struktura veřejných investic do sportu totiž přímo podmiňují schopnost municipalit vytvářet zázemí pro sportovní aktivity a financovat jejich organizaci.

Pro mezinárodní srovnání veřejných rozpočtů se využívá standardizovaná klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG).⁵⁷ Sportovní a rekreační služby spadají pod divizi **08 (Rekreace, kultura a náboženství)**, konkrétně do skupiny **08.1 (Rekreační a sportovní služby)**.⁵⁸ Tato skupina zahrnuje:

- Provozování, správu a podporu sportovních zařízení (stadiony, haly, bazény).
- Poskytování grantů a dotací na sportovní akce a činnost sportovních klubů.
- Zajištění organizační podpory a administrativy spojené se sportem.

Právě tato kategorie je klíčová pro pochopení, jakou měrou se veřejná správa (včetně měst a obcí) podílí na chodu sportovního odvětví.

Podle aktuálních dat úřadu Eurostat (2023) se Česká republika v rámci Evropské unie řadí k zemím s nadprůměrným zájmem o financování sportu. **Podíl na HDP:** Zatímco průměr EU u výdajů na rekreační a sportovní služby dlouhodobě stagnuje na úrovni **0,4 % HDP**, Česká republika vykazuje hodnotu přibližně **0,5 % HDP**. **Podíl na celkových vládních výdajích:** V EU tvoří výdaje na sport průměrně **0,8 %** celkových veřejných rozpočtů. V ČR je tento podíl vyšší, pohybující se kolem **1,0–1,1 %**.⁵⁹

⁵⁶ PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ Jaroslav a JETMAR Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, s. 374–375. ISBN 80-7357-052-1.

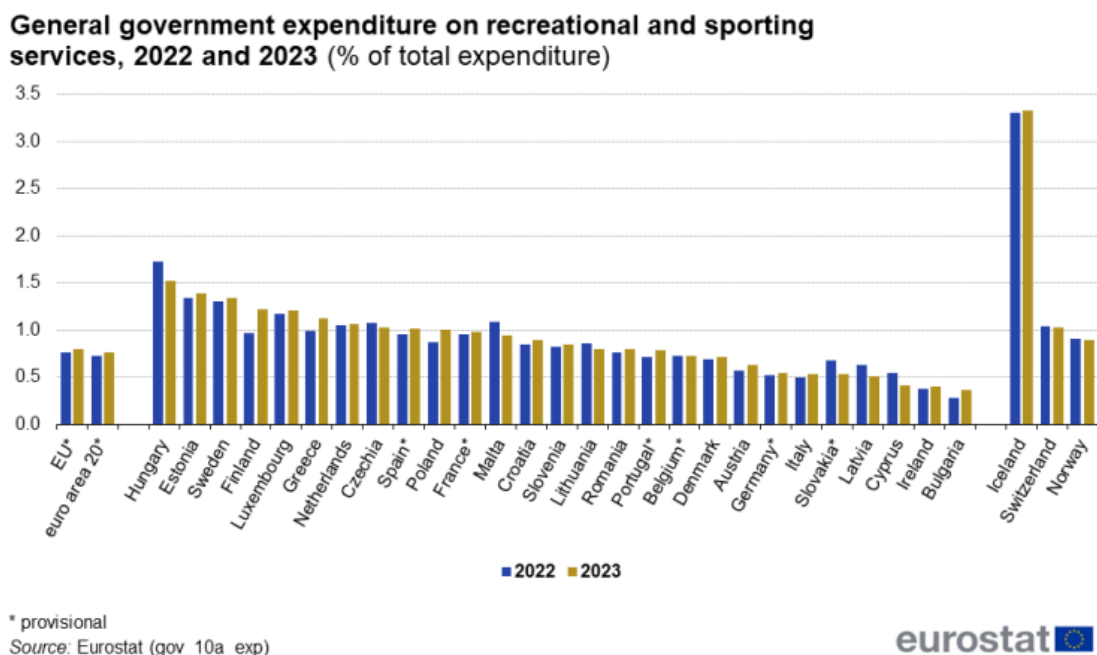
⁵⁷ EUROSTAT. Glossary: Classification of the functions of government (COFOG) [online]. Statistics Explained. 2026 [cit. 2026-05-03]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary%3AClassification_of_the_functions_of_government_%28COFOG%29.

⁵⁸ EUROSTAT. *Government expenditure on recreational and sporting services* [online]. Statistics Explained. 2026 [cit. 2026-05-03]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_recreational_and_sporting_services.

⁵⁹ Tamtéž.

Z těchto dat lze vyvodit, že český veřejný sektor vnímá sport jako významnou veřejnou službu. Pro účely této bakalářské práce je podstatné, že značná část těchto prostředků je distribuována na úrovni **místní samosprávy** (měst a obcí), které jsou hlavními vlastníky sportovní infrastruktury a nejčastějšími partnery sportovních akcí.

Obrázek č.2: Graf výdajů vládních institucí na rekreační a sportovní služby v letech 2022 a 2023 vyjádřené jako podíl na celkových vládních výdajích (v %).⁶⁰

Graf ilustruje stabilitu výdajů na sport v čase. Od počátku sledování časových řad (přibližně od roku 2004) kolísá podíl výdajů na sport v EU pouze v úzkém rozmezí 0,7 % až 0,8 % celkových výdajů. To naznačuje, že podpora sportu a s ním spojených akcí není vnímána jako nárazová investice, ale jako integrální a stabilní součást veřejných politik.

⁶⁰ EUROSTAT. Government expenditure on recreational and sporting services. [online]. Statistics Explained. 2026 [cit. 2026-05-03]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_recreational_and_sporting_services.

5 Systém podpory volnočasových a sportovních aktivit ve městě Příbram

V praktické části se bakalářská práce zaměřuje na podrobnou analýzu konkrétních mechanismů, kterými město Příbram realizuje svou strategii podpory sportu a volného času dětí a mládeže. Cílem je zhodnotit, zda jsou teoretické předpoklady a strategické plány města úspěšně přenášeny do praxe prostřednictvím dotačních nástrojů a správy sportovní infrastruktury.

Pro účely této analýzy jsou využívány především s interními dokumenty města, konkrétně s Výročními zprávami města Příbram za roky 2021 a 2024 a s kompletní sadou výzev k dotačním programům pro roky 2025 a 2026. Tyto dokumenty poskytují exaktní data o finančních tocích, personálním zajištění a administrativních pravidlech, která musí sportovní organizace splňovat.⁶¹

Analýza je rozdělena do několika logických celků. Prvním z nich je vyhodnocení hospodaření a rozvoje příspěvkové organizace Sportovní zařízení města Příbram, která tvoří materiální základnu pro volnočasové aktivity. Následuje detailní rozbor dotační politiky, kde jsou na základě aktuálních výzev (např. programy Činnost sportovních organizací či Významné sportovní kluby) sledovány priority města a nároky kladené na příjemce dotací z řad spolků. Praktická část vrcholí komparací vývoje těchto podpor v čase, což umožňuje identifikovat trendy a efektivitu vynakládaných veřejných prostředků.

5.1 Socioekonomická charakteristika města Příbram ve vztahu k mládeži

Město Příbram představuje v rámci Středočeského kraje specifickou sídelní jednotku, která plní roli přirozeného centra a spádové oblasti pro široké okolí, přičemž v okruhu přibližně 40 kilometrů se nenachází žádná jiná obec srovnatelného významu. z hlediska plánování a podpory volnočasových aktivit dětí a mládeže je zásadním faktorem demografická struktura obyvatelstva. Přestože město, v souladu s celostátními trendy, čelí postupnému stárnutí populace, počet dětí a žáků v místních vzdělávacích zařízeních vykazuje v posledních letech značnou stabilitu. Ke konci roku 2020 čítala populace

⁶¹ MĚSTO PŘÍBRAM. Výroční zprávy (2021, 2024), Plán rozvoje sportu do roku 2030 a aktuální dotační výzvy pro roky 2025 a 2026.

Příbrami 32 248 obyvatel⁶², z nichž významnou část tvoří právě cílová skupina dětí a mladých dospělých. Ve školských zařízeních zřizovaných městem je dlouhodobě evidováno kolem 5 000 žáků, přičemž statistická data od roku 2017 potvrzují, že výkyvy v počtech dětí školního věku jsou pouze minimální. Tato početní stálost umožňuje samosprávě efektivně predikovat potřeby v oblasti kapacit sportovišť i objemu dotačních prostředků.

Vzdělávací infrastruktura tvoří v Příbrami primární pilíř, na který se následně váží další volnočasové aktivity. Město jako zřizovatel věnuje školství vysokou prioritu, což dokládá i objem finančních prostředků vynakládaných na provoz těchto zařízení, který v roce 2020 přesahoval 68 milionů korun. Školy v Příbrami neplní pouze edukativní funkci, ale díky svým areálům a tělocvičnám slouží jako klíčové uzlové body pro odpolední sportovní činnost. Ekonomické zázemí obyvatel a s ním spojená schopnost financovat volnočasové aktivity dětí je úzce spjata s lokálním trhem práce. Příbram vykazuje příznivé ukazatele zaměstnanosti, k čemuž přispívá přítomnost velkých zaměstnavatelů, jako je Oblastní nemocnice Příbram nebo významné průmyslové podniky typu Ravak či Kovohutě. Skutečnost, že nadpoloviční většina ekonomicky aktivních obyvatel pracuje přímo v místě bydliště, má pozitivní dopad na logistickou dostupnost kroužků a tréninků, neboť rodičům usnadňuje doprovod dětí na tyto aktivity.

Sociální stabilita města je dále posílena rozvinutou sítí sociálních služeb, které pamatují i na ohrožené skupiny mládeže. Prostřednictvím Centra sociálních a zdravotních služeb město zajišťuje terénní programy a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, čímž vytváří záchranou síť pro ty, kteří by mohli být z běžné nabídky aktivit vyloučeni z důvodu socioekonomického znevýhodnění. Právě propojení silné vzdělávací základny, stabilního trhu práce a aktivní sociální politiky vytváří v Příbrami komplexní socioekonomický rámec, který je nezbytným východiskem pro další analýzu koncepčních dokumentů a konkrétních dotačních mechanismů města v oblasti sportu a volného času.

5.2 Analýza koncepčních dokumentů města Příbram

Základním pilířem strategického směřování města je Strategický plán rozvoje města Příbram 2022–2030, který v rámci své návrhové části definuje vizi Příbrami jako moderního města s bohatou historií, kde se dobře žije. Tento dokument hierarchicky člení

⁶² MĚSTO PŘÍBRAM. Strategický plán rozvoje města Příbram 2022–2030: Analytická část. Příbram, 2021.

rozvojové ambice do prioritních okruhů, mezi nimiž hraje klíčovou roli oblast školství, kultury a sportu. Konkrétním strategickým cílem v této sféře je zlepšení kvality, rozsahu a dostupnosti volnočasových aktivit, čehož chce město dosáhnout nejen skrze investice do infrastruktury, ale i rozvojem mimoškolního vzdělávání a podporou komunitního života. Strategický plán tak vytváří nezbytný rámec pro detailnější koncepce, které se již úzce zaměřují na specifické potřeby dětí a mládeže.⁶³

Nejpodrobnějším dokumentem pro tuto oblast je Plán rozvoje sportu města Příbram do roku 2030. Ten si klade za cíl vytvořit z Příbrami „kultivující město sportu“⁶⁴, které reaguje na aktuální společenské trendy, jako je úbytek přirozeného pohybu u mladé generace a nárůst sedavého způsobu života. Dokument identifikuje rodiny s dětmi jako jednu z nejpočetnějších a nejdůležitějších cílových skupin (odhadem 12 000 obyvatel), pro kterou je prioritou zajištění atraktivní a bezpečné infrastruktury v docházkové vzdálenosti. Plán rozvoje sportu rovněž zdůrazňuje potřebu inkluze, kdy sport nemá být výsadou pouze výkonnostně nadaných jedinců, ale má sloužit jako nástroj prevence sociálně patologických jevů a upevňování zdraví celé populace.

V operativní rovině na tyto dlouhodobé cíle navazuje Akční plán rozvoje sportu 2024–2025, který transformuje vize do konkrétních projektů s jasně definovaným financováním a odpovědností. Mezi vlajkové aktivity zaměřené na mládež patří projekt „Trenéři do škol“⁶⁵, jehož smyslem je zatraktivnit tělesnou výchovu na základních školách a vzbudit zájem o pohyb i u dětí, které nejsou členy žádného sportovního oddílu. Akční plán dále počítá s podporou systematického vzdělávání dobrovolných trenérů v klubech a se specifickými programy pro podporu sportování dívek na středních školách, u kterých je statisticky prokázán nejvýraznější pokles zájmu o organizovaný sport v období dospívání. Koncepční přístup města se projevuje také v propojení sportu s dalšími oblastmi, jako je cyklistická doprava a rozvoj rekreačních areálů. Cyklistická koncepce města úzce spolupracuje s plány rozvoje sportu na vytváření bezpečných tras pro aktivní mobilitu dětí, což přímo souvisí s cílem zvýšit podíl dětí využívajících k dopravě do škol a na kroužky jízdní kolo nebo koloběžku. Tato provázanost dokumentů

⁶³ MĚSTO PŘÍBRAM. Strategický plán rozvoje města Příbram 2022–2030: Návrhová a implementační část. Příbram, 2021.

⁶⁴ MĚSTO PŘÍBRAM. Plán rozvoje sportu města Příbram do roku 2030. Zpracovatel: Mgr. Jakub Popelka, Ph.D. Příbram, 2019.

⁶⁵ MĚSTO PŘÍBRAM. Akční plán rozvoje sportu 2024–2025. Příbram: Odbor školství, kultury a sportu, 2024.

dokládá, že město Příbram nevnímá podporu mládeže izolovaně, ale jako komplexní úkol zahrnující bezpečnost, vzdělávání, zdravotní prevenci a modernizaci veřejného prostoru.

5.3 Přehled příspěvkových organizací a sportovišť města

Hlavním garantem provozu a údržby sportovní infrastruktury v majetku města je příspěvková organizace Sportovní zařízení města Příbram (SZM PB). Tato organizace zajišťuje správu klíčových areálů, které slouží jak pro organizovaný výkonnostní sport, tak pro volnočasové aktivity široké veřejnosti, s důrazem na dostupnost pro děti a mládež. Mezi stěžejní spravované objekty patří Aquapark Příbram, zimní stadion se dvěma ledovými plochami, sportovní hala v ulici Legionářů a rozsáhlý rekreační areál Nový rybník, který prošel v posledních letech významnou revitalizací.

Při srovnání dat z výročních zpráv za roky 2021 a 2024 je patrný nárůst profesionalizace a personálního zajištění této oblasti. Zatímco v roce 2021 organizace SZM PB zaměstnávala v průměrném přepočteném počtu 78,57 zaměstnanců⁶⁶, do roku 2024 tento počet vzrostl na rovných 90 zaměstnanců.⁶⁷ Tento nárůst reflektuje rozšiřování nabídky služeb, zvyšující se nároky na údržbu modernizovaných sportovišť i snahu o vyšší kvalitu dozoru a instruktáže v rámci mládežnických programů. SZM PB je tak po Městském úřadu, Centru sociálních a zdravotních služeb a Technických službách čtvrtým největším zaměstnavatelem v rámci městských organizací.

Kromě SZM PB hraje v systému podpory důležitou roli také Městské kulturní centrum, které naplňuje ve spolupráci se SZM PB program v Junior klubu – zásadní prostor pro neformální volnočasové aktivity, koncerty a komunitní setkávání mládeže. Významnou složkou infrastruktury jsou rovněž školní sportoviště u základních škol, která město v souladu s Akčním plánem rozvoje sportu postupně modernizuje a otevírá veřejnosti v rámci odpoledních hodin.

Z pohledu investic do infrastruktury lze mezi lety 2021 a 2024 sledovat kontinuální trend obnovy. Zatímco rok 2021 byl ještě částečně ovlivněn pandemickými omezeními a zaměřoval se na udržovací investice, v roce 2024 město realizovalo či připravovalo např. tyto investice: oprava zázemí aquaparku či rekonstrukci sportovních hřišť. Tato infrastruktura netvoří pouze technické zázemí, ale je v koncepčních dokumentech města chápána jako nástroj pro zvyšování atraktivity Příbrami pro mladé rodiny. Synergie mezi

⁶⁶ MĚSTO PŘÍBRAM. Výroční zpráva města Příbram za rok 2021. Příbram, 2022.

⁶⁷ MĚSTO PŘÍBRAM. Výroční zpráva města Příbram za rok 2024. Příbram, 2025.

správou těchto objektů a dotační politikou města zajišťuje, že prioritní mládežnické oddíly mají do těchto zařízení přednostní přístup za zvýhodněných podmínek, což je základním předpokladem pro udržení široké základny mladých sportovců v regionu.

5.4 Dotační programy města a jejich čerpání v posledních letech

Dotační politika města Příbram v oblasti sportu a volného času prošla v posledních letech výraznou stabilizací a navýšením transparentnosti. Město využívá systém několika dotačních titulů, které jsou specificky cíleny na různé formy sportovní činnosti, přičemž prioritou zůstává podpora dětí a mládeže a činnost sportovních klubů s širokou členskou základnou.⁶⁸ Hlavní nástroje tvoří programy pro podporu sportovních akcí, dotační program na podporu vrcholového sportu a klíčový program na podporu celoroční činnosti sportovních organizací.

Při srovnání finančních objemů určených na dotace je patrný progresivní nárůst podpory. Zatímco v roce 2021, kdy byl sportovní život stále částečně tlumen dozvuky pandemických opatření, byla podpora směřována především k udržení stability klubů⁶⁹, v roce 2024 již objem rozdělovaných prostředků reflektoval strategické cíle⁷⁰ Plánu rozvoje sportu do roku 2030. Z dostupných dat vyplývá, že celková částka vyplacená v rámci sportovních dotací vykazuje mezi těmito roky vzestupnou tendenci, což odpovídá snaze města kompenzovat sportovním organizacím rostoucí náklady na energie a provoz, aby nedocházelo k drastickému zvyšování členských příspěvků pro rodiče.

Specifickým rysem příbramského systému je důraz na efektivitu a účelnost (3E). Podle výroční zprávy za rok 2024 je dotační proces plně digitalizován prostřednictvím portálu dotace.pribram.eu, což umožňuje nejen snadnější administrativu pro žadatele, ale také lepší kontrolu⁷¹ a vyhodnocování přínosů jednotlivých projektů. Kromě přímých finančních dotací město uplatňuje také nepřímou podporu, která spočívá ve zvýhodněném nájemném pro mládežnické oddíly v zařízeních spravovaných organizací SZM PB. Tato kombinace přímé finanční injekce a úlev na nákladech za sportoviště tvoří ucelený model, který v roce 2024 podpořil desítky sportovních subjektů a tisíce mladých sportovců.

⁶⁸ MĚSTO PŘÍBRAM. Plán rozvoje sportu města Příbram do roku 2030. Zpracovatel: Mgr. Jakub Popelka, Ph.D. 2019.

⁶⁹ MĚSTO PŘÍBRAM. Výroční zpráva města Příbram za rok 2021. Příbram, 2022.

⁷⁰ MĚSTO PŘÍBRAM. Výroční zpráva města Příbram za rok 2024. Příbram, 2025.

⁷¹ Tamtéž, s. 11.

Z hlediska struktury čerpání tvoří největší podíl prostředků příspěvky na pravidelnou sportovní činnost dětí, následované dotacemi na významné sportovní akce, které mají za cíl motivovat děti k aktivnímu pohybu a reprezentovat město navenek. Analýza posledních let ukazuje, že město Příbram se snaží o predikovatelnost dotačního prostředí, aby kluby mohly plánovat své aktivity dlouhodobě, což je v souladu s implementací Akčního plánu rozvoje sportu pro roky 2024 a 2025.

5.4.1 Analýza specifických dotačních titulů a jejich podmínek

Podrobná analýza dotačních programů vyhlášených pro roky 2025 a 2026 ukazuje, že město Příbram využívá vysoce diferencovaný systém podpory. Každý program má specificky definovaný účel, který směřuje k jinému aspektu rozvoje sportovní infrastruktury a členské základny. Činnost sportovních organizací: Tento program lze považovat za základní kámen podpory mládeže. Výzva pro rok 2026 explicitně uvádí, že dotace je určena na kontinuální a periodickou sportovní činnost. Klíčovou podmínkou pro získání této podpory je doložení jmenného seznamu členské základny dětí a mládeže k 31. říjnu předcházejícího roku.⁷² Město tak přímo podmiňuje finanční injekci reálnou prací s mladou generací. Významné sportovní kluby: Tento titul je určen pro subjekty, které nejen sportují, ale tvoří i marketingovou a reprezentativní tvář města. Pro rok 2026 jsou zde kladeny nároky na „profesionální přípravu“ a účast v nejvyšších soutěžích. Pro mládež je zde důležitý požadavek na rozpis tréninků všech kategorií, což městu umožňuje kontrolovat, zda kluby nezanedbávají výchovu nástupců⁷³ na úkor prvního týmu dospělých. Rozvoj a opravy sportovišť: Tento investiční titul (pro roky 2025 i 2026) řeší dlouhodobou udržitelnost. Město zde umožňuje spolkům žádat o prostředky na opravy a technické zhodnocení zařízení, která mají v majetku či užívání. Podmínkou je doložení vlastnických vztahů a fotodokumentace, což zajišťuje, že městské peníze skutečně zhodnocují sportovní infrastrukturu na území města.⁷⁴ Podpora reprezentantů ČR: Novějším prvkem v systému (výzva pro rok 2026) je cílená podpora jednotlivců talentované mládeže a dospělých, kteří byli jmenováni příslušným sportovním svazem do

⁷² MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Činnost sportovních organizací 2026: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2025.

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Rozvoj a opravy sportovišť 2025: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2024.

reprezentace.⁷⁵ Tento program řeší častý problém, kdy talentované dítě z Příbrami finančně zatěžuje rodinu vysokými náklady na mezinárodní starty.

5.4.2 Administrativní náročnost a kontrolní mechanismy dotačního procesu

Analýza předložených dokumentů vyvrací mýtus o „penězích zdarma“. Město Příbram nastavilo velmi přísná pravidla pro transparentnost a hospodárnost, která jsou patrná ze všech výzev pro roky 2025 i 2026. Prvním pilířem je oddělená evidence. Příjemce dotace je povinen vést účetnictví tak, aby bylo možné jednoznačně prokázat čerpání městských peněz. U programů jako *Sportovní akce 2026* je vyžadováno spárování každého dokladu s bankovním výpisem, což eliminuje riziko neoprávněného nakládání s prostředky.⁷⁶ Druhým pilířem je povinnost spolufinancování. Město zpravidla nehradí 100 % nákladů projektu, což nutí kluby k vícezdrojovému financování (členské příspěvky, sponzoři, dary). To zvyšuje stabilitu sportovního prostředí v Příbrami, protože kluby nejsou existenčně závislé pouze na jednom zdroji. Třetím pilířem je hodnotící proces. Žádosti nejsou schvalovány automaticky. U titulu *Významné sportovní kluby* musí žadatel předložit podrobný popis projektu a rozpočet s oddělením výdajů podléhajících režimu veřejné podpory. Konečné slovo má Zastupitelstvo města,⁷⁷ což dává procesu jasný politický a demokratický mandát. Tento systém, ač administrativně náročný pro dobrovolné pracovníky klubů, zaručuje občanům města, že jejich daně jsou investovány do aktivit s prokazatelným přínosem pro rozvoj dětí a mládeže.

⁷⁵ MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Reprezentant ČR 2026: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2025.

⁷⁶ MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Sportovní akce 2026: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2025.

⁷⁷ MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Významné sportovní kluby 2025: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2024.

6 Analýza názorů zástupců města na současnou podporu volnočasových a sportovních aktivit ve městě Příbram

Praktická část bakalářské práce je doplněna kvalitativním šetřením realizovaným formou polostrukturovaných rozhovorů se zástupci města, kteří se z různých profesních pozic podílejí na podpoře volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže ve městě Příbram.

6.1 Respondenti a průběh rozhovorů

Kvalitativní šetření bylo realizováno se čtyřmi respondenty, kteří byli vybráni účelově s ohledem na jejich profesní vztah k podpoře volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže ve městě Příbram. Do výzkumného šetření byli zařazeni zástupce komise pro mládež, tělovýchovu a sport, zástupce rozvoje sportu, zástupce odboru školství, kultury a sportu a zástupce Sportovních zařízení města Příbram. Respondenti tak zastupovali poradní, koncepční, administrativní i provozní rovinu podpory sportu a volnočasových aktivit ve městě.

Rozhovory byly vedeny podle předem připraveného okruhu otázek, které se zaměřovaly na současné formy podpory, silné a slabé stránky systému, bariéry dostupnosti aktivit pro děti a mládež, návrhy možných opatření a možnosti vyhodnocování účinnosti podpory. Forma polostrukturovaného rozhovoru umožnila zachovat jednotné tematické zaměření rozhovorů a zároveň ponechala prostor pro doplnění konkrétních zkušeností respondentů z jejich praxe.

Respondenti jsou v práci uváděni anonymně, bez uvedení jména či dalších jednoznačných identifikátorů. V textu jsou označeni pouze podle typu své pracovní nebo odborné role. Získané odpovědi byly následně porovnány a tematicky rozříděny do oblastí, které se v rozhovorech opakovaně objevovaly.

6.2 Vyhodnocení rozhovorů

Následující podkapitoly představují tematické vyhodnocení provedených rozhovorů. Odpovědi respondentů nejsou zpracovány samostatně po jednotlivých osobách, ale podle hlavních oblastí, které vyplynuly z jejich výpovědí. Tento způsob zpracování umožňuje lépe porovnat shodné i rozdílné pohledy jednotlivých aktérů na současný systém podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže ve městě Příbram.

6.2.1 Současné formy podpory ze strany města

Ze všech rozhovorů vyplývá, že město Příbram využívá při podpoře volnočasových a sportovních aktivit více vzájemně propojených nástrojů. Nejčastěji byla zmiňována dotační podpora sportovních klubů a organizací, provoz a správa sportovišť, investice do sportovní infrastruktury, podpora projektů realizovaných ve školách a pořádání či podpora sportovních akcí pro veřejnost. Respondenti se tedy shodují v tom, že městská podpora není založena pouze na jednorázových finančních příspěvcích, ale má širší podobu zahrnující i organizační, provozní a rozvojovou rovinu.

Zástupce rozvoje sportu popsal systém podpory jako kombinaci dotačních programů pro kluby a sportovní akce, provozu a správy městských sportovišť prostřednictvím Sportovních zařízení města Příbram a investic do sportovní infrastruktury a veřejně dostupných sportovišť. Současně zdůraznil i význam podpory sportu ve školách, například prostřednictvím projektu Trenéři do škol. Obdobně zástupce odboru školství, kultury a sportu uvedl dotační podporu sportovních organizací, projekt Trenéři ve škole a projekt EDU sport. Zástupce Sportovních zařízení města Příbram rozlišil podporu na přímou, kam zahrnul dotační programy, záštity a podporu sportovních akcí, a podporu nepřímou, která spočívá v provozních a investičních příspěvcích organizacím zajišťujícím sport a volný čas.

6.2.2 Silné stránky současného systému podpory

Jako nejlépe fungující oblast současného systému podpory byla respondenty nejčastěji označena dotační podpora sportovních klubů a organizací. Z jejich odpovědí je patrné, že dotační programy představují důležitý stabilizační prvek, který umožňuje klubům dlouhodobější fungování a podporuje jejich práci s dětmi a mládeží. Pozitivně byly hodnoceny zejména dotační programy zaměřené na činnost sportovních organizací a projekty propojující sport se školním prostředím.

Respondenti rovněž pozitivně hodnotili projekty typu Trenéři do škol nebo Trenéři ve škole. Tyto projekty byly vnímány jako přínosné nejen pro samotné děti, ale také pro školy a rodiče. Zástupce odboru školství, kultury a sportu výslovně uvedl, že finanční podpora projektu Trenéři ve škole se setkává s velmi pozitivním hodnocením dětí, rodičů i učitelů. Zástupce komise pro mládež, tělovýchovu a sport považuje za důležité také tradiční projekty pro širokou veřejnost a vznik nových forem spolupráce mezi sportovním prostředím a školami.

Za pozitivní aspekt lze považovat i relativně širokou nabídku sportovních subjektů a sportovišť ve městě. Zástupce Sportovních zařízení města Příbram vyzdvihl velký rozsah možností pro sport a volný čas a zástupce rozvoje sportu pozitivně hodnotil centralizovanou správu sportovišť prostřednictvím Sportovního zařízení města Příbram, která umožňuje jednotnější režim provozu, rezervací a údržby. Zástupce rozvoje sportu zároveň poukázal i na výhodu města v podobě relativně dobrého zázemí kvalifikovaných trenérů v některých sportech.

6.2.3 Slabá místa a hlavní problémy současného systému

Přestože respondenti současný systém hodnotí v řadě ohledů pozitivně, ve všech rozhovorech se výrazně objevovalo téma nedostatečné sportovní infrastruktury. Respondenti opakovaně upozorňovali na to, že ve městě chybí některá zásadní sportovní zařízení, která by byla důležitá pro systematický rozvoj sportu dětí a mládeže. Nejčastěji byl zmiňován atletický stadion, sportovní hala a bazén, případně další kapacitně významná zařízení. Zástupce rozvoje sportu konkrétně uvedl potřebu atletického oválu, městské haly a kryté umělé trávy. Zástupce Sportovních zařízení města Příbram obdobně zmínil nový bazén, sportovní halu či atletický stadion.

Vedle infrastruktury se v odpovědích objevovala také otázka omezených finančních prostředků. Respondenti upozorňovali jednak na nedostatečnou alokaci finančních prostředků v dotačních programech, jednak na obecnější rozpočtové limity, které komplikují další rozvoj systému podpory. Současně zazněla i kritika administrativní náročnosti dotačního procesu. Zástupce rozvoje sportu upozornil, že jednotný formulář využívaný napříč městskými agendami není zcela intuitivní a vede k opakovanému dokládání stejných dokumentů, což zvyšuje administrativní zatížení žadatelů.

Dalším problémem jsou kapacitní limity sportovišť, zejména v odpoledních hodinách. Zástupce Sportovních zařízení města Příbram uvedl, že největší kapacitní problém se týká sportovní haly a plaveckého bazénu po 15. hodině, kdy o využití prostor usiluje více subjektů současně. Zástupce rozvoje sportu doplnil, že slabým místem je i nedostatečné systémové propojení mezi městem, školami a kluby v odpoledních hodinách, kdy po skončení vyučování často nevzniká přirozená návaznost mezi školou a organizovanou sportovní aktivitou. To následně zvyšuje nároky na dopravu dětí a rodičů a může snižovat účast na aktivitách.

6.2.4 Bariéry zapojení dětí a mládeže do aktivit

Významným tematickým okruhem rozhovorů byly bariéry, které podle respondentů omezují zapojení dětí a mládeže do sportovních a volnočasových aktivit. Nejčastěji se objevovaly bariéry finanční, rodinné, časové a logistické. Zástupce komise pro mládež, tělovýchovu a sport označil za největší překážky rodinu a finance. Zástupce odboru školství, kultury a sportu poukázal na finanční možnosti rodin a navyklý způsob trávení volného času. Zástupce rozvoje sportu zdůraznil logistiku a čas rodin, dopravu a kolizi různých aktivit. Podle jeho názoru platí, že pokud sportovní aktivita nenavazuje na školní výuku nebo není snadno dostupná, zájem dětí o účast se snižuje.

Zástupce Sportovních zařízení města Příbram pak doplnil, že významnou roli hraje také současný životní styl dětí a mládeže, konkrétně přitažlivost digitálních technologií a pasivních forem trávení volného času. Současně upozornil i na nedostatečnou osvětu a nízkou edukaci v oblasti prevence a podpory aktivního životního stylu. Lze tedy konstatovat, že bariéry zapojení nelze vnímat jednostranně, ale jako souběh více vzájemně propojených faktorů.

6.2.5 Nejúčinnější nástroje podpory

Při hodnocení nejúčinnějších nástrojů podpory se ve všech rozhovorech opakovaly především tři oblasti, a to dotační podpora, investice do infrastruktury a organizace či podpora sportovních akcí. Dotační podpora byla respondenty vnímána jako základní nástroj, který umožňuje klubům stabilnější činnost a podporuje práci s mládeží. Kromě toho byla za klíčovou označena i dostupná a kvalitní sportovní infrastruktura, ať již ve smyslu výstavby nových zařízení, údržby stávajících sportovišť nebo zajištění dostatečných provozních kapacit.

Zástupce rozvoje sportu mezi nejúčinnější nástroje podpory zařadil také propojení škol a klubů a programy zaměřené na nejmladší děti. Zástupce odboru školství, kultury a sportu vedle dotací a investic zdůraznil i význam komunikace. Zástupce Sportovních zařízení města Příbram akcentoval význam samotných sportovních a volnočasových zařízení, což odpovídá jeho pohledu zaměřenému především na provozní stránku podpory.

6.2.6 Návrhy opatření ke zlepšení současného stavu

V odpovědích respondentů se objevila řada návrhů, které by podle jejich názoru mohly v krátkodobém i střednědobém horizontu přispět ke zlepšení podpory sportovních

a volnočasových aktivit dětí a mládeže. Významným tématem byla potřeba dalšího rozvoje sportovní infrastruktury. Respondenti navrhovali budování nových sportovních zařízení, modernizaci stávajících objektů i přípravu konkrétních projektů, které by umožnily další postup v této oblasti. Zástupce rozvoje sportu doporučil minimálně připravit studie proveditelnosti a finanční rámec pro chybějící infrastrukturu. Zástupce odboru školství, kultury a sportu uvedl, že město by mělo udržovat stávající a budovat novou potřebnou sportovní infrastrukturu.

Další významnou oblastí návrhů bylo lepší propojení školy a klubové činnosti. Zástupce rozvoje sportu konkrétně doporučil zavedení pilotního modelu návaznosti škola–klub v odpoledních hodinách, aby děti nemusely po vyučování složitě přecházet mezi různými místy. S tím souvisí i návrh zástupce komise pro mládež, tělovýchovu a sport, který poukázal na potřebu otevření školních hřišť a jejich většího využití pro sportovní aktivity.

Respondenti rovněž doporučovali navýšit finanční podporu sportu a volného času. Zástupce Sportovních zařízení města Příbram navrhoval zvýšení alokované částky na dotační programy a realizaci informační kampaně na podporu neprofesionálního sportu. Zástupce komise pro mládež, tělovýchovu a sport uvedl, že by do sportu mělo směřovat určité procento čistých příjmů města. Další návrhy se týkaly zjednodušení dotační administrativy, podpory kvalifikace trenérů, realizace náborových a osvětových akcí a posílení komunikace směrem k rodičům i veřejnosti.

6.2.7 Možnosti vyhodnocování účinnosti podpory

Respondenti se shodli, že pro objektivnější hodnocení účinnosti podpory je vhodné sledovat konkrétní ukazatele. Nejčastěji byl zmiňován počet sportujících dětí a mládeže, finanční dostupnost aktivit, vytíženost sportovišť a kapacity klubů. Zástupce rozvoje sportu doporučil sledovat počet dětí a mládeže v oddílech, kapacity a kvalifikaci trenérů, vytíženost sportovišť, dostupnost časů pro mládež, účast na akcích a spokojenost rodičů či klubů. Zástupce odboru školství, kultury a sportu považoval za důležité sledovat zejména počet sportujících dětí a výši podpory na jedno dítě. Zástupce komise pro mládež, tělovýchovu a sport upozornil na význam finanční dostupnosti jako ukazatele, který by si zasloužil větší pozornost.

Zástupce Sportovních zařízení města Příbram v této oblasti konkrétní ukazatele nenavrhl a uvedl, že by bylo vhodné inspirovat se praxí jiných subjektů. I tato odpověď však

naznačuje, že oblast systematického vyhodnocování podpory zatím nemusí být v místní praxi plně sjednocená a že zde existuje prostor pro další zpřesnění hodnoticích nástrojů.

6.2.8 Shrnutí výsledků rozhovorů

Na základě provedených rozhovorů lze konstatovat, že město Příbram disponuje funkčním systémem podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže, který je založen zejména na dotačních programech, provozu sportovišť, investicích do infrastruktury a spolupráci se školami a sportovními organizacemi. Za největší přínos respondenti považují stabilní dotační podporu, projekty propojující sport a školní prostředí a relativně širokou nabídku sportovních subjektů a zařízení. Současně však upozorňují na významné limity, mezi které patří zejména nedostatečná infrastruktura, kapacitní omezení, finanční bariéry rodin, logistické problémy a nedostatečná návaznost mezi školou a organizovanými aktivitami.

Za klíčové směry dalšího rozvoje lze na základě odpovědí respondentů považovat především rozvoj a modernizaci sportovní infrastruktury, lepší propojení školních a klubových aktivit, zjednodušení dotační administrativy, posílení komunikace a osvěty a systematictější vyhodnocování dopadů podpory. Kvalitativní šetření tedy ukázalo, že současný systém podpory má v Příbrami pevný základ, avšak pro jeho další rozvoj bude nezbytné věnovat pozornost nejen finanční podpoře, ale i organizačním, kapacitním a strategickým aspektům celého systému.

7 Návrhy a opatření pro efektivnější podporu volného času a sportu dětí a mládeže ve městě Příbram

Na základě analýzy systému podpory volnočasových a sportovních aktivit ve městě Příbram a na základě vyhodnocení rozhovorů s respondenty lze formulovat několik návrhů a opatření, která by mohla přispět ke zvýšení dostupnosti, kvality a efektivity podpory dětí a mládeže v této oblasti. Zjištění ukázala, že město již disponuje funkčním rámcem podpory, který stojí zejména na dotačních programech, provozu městských sportovišť, podpoře školních projektů a na spolupráci s organizacemi působícími v oblasti sportu a volného času. Současně však byly identifikovány konkrétní limity, které brání dalšímu rozvoji systému. Mezi nejvýznamnější patří nedostatečná infrastruktura, kapacitní omezení sportovišť, finanční bariéry na straně rodin, složitější organizační návaznost aktivit a administrativní náročnost některých procesů.

Prvním doporučením je systematický rozvoj sportovní infrastruktury města. Z rozhovorů vyplynulo, že právě nedostatek odpovídajících sportovišť představuje nejčastěji zmiňovaný problém současného systému podpory. Respondenti opakovaně upozorňovali na absenci atletického stadionu, kapacitně odpovídající sportovní haly a dalších zařízení, která by umožnila kvalitnější a pravidelnější sportovní činnost dětí a mládeže. V krátkodobém horizontu se proto jako vhodné opatření jeví alespoň projektová příprava těchto investic, tedy zpracování studií proveditelnosti, etapizace záměrů a stanovení finančního rámce. Ve střednědobém horizontu by město mělo usilovat o postupnou realizaci prioritních investic podle skutečných potřeb mládežnického sportu a podle kapacitního zatížení stávajících areálů. Současně je vhodné klást důraz také na modernizaci a údržbu již existujících sportovišť, aby jejich stav neomezoval pravidelnou činnost sportovních klubů ani využití veřejností.

Druhým navrhovaným opatřením je posílení návaznosti mezi školním a mimoškolním sportem. Z odpovědí respondentů vyplynulo, že významnou bariérou účasti dětí je logistika rodin, časová náročnost přesunů a slabší propojení mezi školou a organizovanými aktivitami po skončení vyučování. Město by proto mohlo ve spolupráci se školami a sportovními kluby vytvořit pilotní model, v němž by na vybraných školách nebo v navazujících sportovních areálech byly vyhrazeny pravidelné odpolední bloky pro klubovou činnost dětí. Tím by se omezily zbytečné přesuny po městě a zvýšila by se dostupnost aktivit zejména pro děti mladšího školního věku. Součástí tohoto opatření by mohlo být také širší zpřístupnění školních hřišť a tělocvičen pro odpolední využití

a lepší koordinace mezi rozvrhem škol a potřebami sportovních klubů. Takové řešení by mohlo pozitivně působit nejen na účast dětí, ale také na efektivnější využití stávajících prostorových kapacit.

Třetí oblastí, která si zaslouží pozornost, je stabilita a předvídatelnost finanční podpory. Dotační programy byly respondenty hodnoceny jako jeden z nejlépe fungujících nástrojů podpory, zároveň však zaznělo, že by bylo vhodné posílit jejich finanční rámec a dlouhodobou srozumitelnost. Město by proto mělo usilovat o zachování stabilního systému dotační podpory, který bude sportovním klubům a organizacím poskytovat předvídatelné prostředí pro plánování činnosti. Vhodné je rovněž pravidelně vyhodnocovat, zda výše podpory odpovídá počtu zapojených dětí a reálným nákladům na činnost klubů. Zvážit lze i stanovení jasnějších priorit v dotační politice, například silnější podporu práce s mládeží, kvalifikace trenérů nebo projektů zaměřených na začínající sportovce. Důležité přitom je, aby podpora nebyla oslabována nepřímými náklady, například vysokými nájmy nebo poplatky za využívání městské infrastruktury, které by mohly část efektu podpory fakticky snižovat.

Čtvrtým doporučením je zjednodušení administrativní stránky podpory. V rozhovorech zaznělo, že dotační agenda může být pro některé subjekty zbytečně zatěžující, zejména pokud dochází k opakovanému dokládání stejných dokumentů nebo pokud formuláře nejsou dostatečně přehledné. Město by proto mělo usilovat o větší přehlednost dotačních formulářů a o princip „jednou a dost“, tedy o omezení opakovaného předkládání údajů, které již má městský úřad k dispozici. Toto opatření by mohlo snížit administrativní zátěž klubů, zvýšit ochotu menších organizací žádat o podporu a přispět ke spravedlivějšímu přístupu k dotačním prostředkům. Zároveň by bylo vhodné posílit metodickou podporu žadatelů, například formou jednoduchých návodů, konzultačních hodin nebo přehledněji strukturovaných podmínek dotačních programů.

Pátou oblastí je podpora kvality lidských zdrojů ve sportu, zejména trenérů a dalších osob pracujících s dětmi a mládeží. Z výpovědí respondentů vyplynulo, že kvalifikovaní trenéři představují významnou přednost systému, avšak současně jde o oblast, kterou je třeba dlouhodobě rozvíjet. Město by proto mohlo do svých podpůrných mechanismů více promítnout motivaci klubů ke vzdělávání trenérů a k práci s mládeží. Nejde přitom o to, aby město samo nahrazovalo odbornou přípravu realizovanou sportovními svazy, ale aby vhodně nastavilo podmínky podpory tak, aby kluby měly větší motivaci investovat do odbornosti svých trenérů, vedoucích a organizátorů. Kvalitní personální zázemí totiž

přímo souvisí s atraktivitou aktivit pro děti, s jejich bezpečností i s dlouhodobým udržením zájmu o pravidelný sport.

Šestým doporučením je posílení komunikace, osvěty a náborových aktivit. Respondenti upozorňovali nejen na finanční a kapacitní bariéry, ale také na proměnu životního stylu dětí a mládeže, konkurenci digitálních technologií a na nízkou motivaci části rodin podporovat pravidelné sportování. Vedle finanční podpory a infrastruktury je tedy vhodné zaměřit se i na informační a motivační rovinu. Město by mohlo více podporovat náborové akce, veřejné sportovní dny, osvětové kampaně zaměřené na význam pohybu a zdravého životního stylu a propagaci existujících možností sportovního vyžití. Smyslem těchto aktivit by mělo být nejen informovat, ale také aktivně oslovovat děti a rodiče, kteří dosud nejsou do organizovaných aktivit zapojeni. Tato opatření mohou pomoci zejména u skupin, které nemají ke sportu přirozený vztah nebo které narážejí na nejistotu, jak a kde s aktivitou začít.

Sedmým opatřením je důslednější sledování a vyhodnocování dopadů podpory. Z výsledků šetření je zřejmé, že systém podpory je třeba nejen realizovat, ale i průběžně hodnotit podle konkrétních ukazatelů. Jako vhodné se jeví sledování počtu sportujících dětí a mládeže, vytiženosti sportovišť, finanční dostupnosti aktivit, počtu a kvalifikace trenérů, účasti na akcích nebo spokojenosti rodičů a klubů. Město by mohlo zavést jednoduchý soubor pravidelně sledovaných indikátorů, který by umožnil porovnávat vývoj v čase a lépe vyhodnotit, které nástroje podpory fungují nejúčinněji. Vhodné by bylo rovněž sledovat výši podpory přepočtenou na jedno sportující dítě, protože právě tento ukazatel byl v odpovědích respondentů označen za smysluplný pro další hodnocení. Systematická evaluace by zároveň mohla sloužit jako podklad pro úpravy dotační politiky, investičních priorit i organizačních opatření v následujících letech.

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že efektivnější podpora volného času a sportu dětí a mládeže ve městě Příbram nevyžaduje pouze jednorázové finanční zásahy, ale především dlouhodobě koordinovaný a promyšlený přístup. Klíčové je propojit investiční, organizační, dotační i komunikační nástroje do funkčního celku, který bude reagovat na skutečné potřeby dětí, rodin, škol i sportovních organizací. Pokud se městu podaří zaměřit se na rozvoj infrastruktury, lepší návaznost aktivit, vyšší dostupnost podpory, kvalitnější práci s trenéry a systematické vyhodnocování dopadů, může dojít k dalšímu posílení systému, který bude lépe odpovídat potřebám současné mladé generace.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala problematikou podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže ve městě Příbram z pohledu městské samosprávy. Hlavním cílem práce bylo navrhnout efektivní opatření, která povedou ke zlepšení podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže ve městě Příbram, a tím přispět k rozvoji jejich nabídky a dostupnosti. Vedlejším cílem práce bylo zhodnotit současný systém podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže městem Příbram a identifikovat potřeby jednotlivých subjektů zapojených do jejich realizace. Kombinace analýzy strategických dokumentů a expertních rozhovorů umožnila konfrontovat formálně nastavené cíle města s reálnou praxí a zkušenostmi aktérů v terénu. Tyto cíle byly v průběhu zpracování práce naplněny prostřednictvím studia odborné literatury, analýzy legislativního a institucionálního rámce, rozboru strategických a koncepčních dokumentů města a kvalitativního šetření realizovaného formou polostrukturovaných rozhovorů se čtyřmi respondenty zastupujícími klíčové oblasti podpory sportu a volného času ve městě Příbram.

Teoretická část práce ukázala, že podpora sportu a volného času dětí a mládeže představuje významnou součást samostatné působnosti obce. Obec jako základní územní samosprávný celek vytváří podmínky pro uspokojování potřeb svých občanů, přičemž oblast sportu a volného času úzce souvisí nejen s rozvojem zdraví, ale i s výchovou, socializací a prevencí negativních společenských jevů. Zároveň bylo potvrzeno, že podpora sportu není omezena pouze na finanční pomoc, ale zahrnuje širší soubor nástrojů, mezi které patří strategické plánování, správa a rozvoj infrastruktury, spolupráce s příspěvkovými organizacemi, školami, spolky a dalšími subjekty.

Praktická část práce se zaměřila na konkrétní podmínky města Příbram. Analýza ukázala, že město disponuje funkčním systémem podpory, který je založen především na dotačních programech, provozu sportovišť, podpoře projektů realizovaných ve školním prostředí a na spolupráci s organizacemi působícími v oblasti sportu a volného času. Město Příbram se při podpoře sportu snaží naplňovat principy 3E (hospodárnost, účelnost a efektivnost), avšak identifikované bariéry v administrativě a infrastruktuře naznačují prostor pro další optimalizaci těchto procesů. Jako pozitivní lze hodnotit zejména stabilní dotační podporu sportovních organizací, podporu projektů typu Trenéři do škol či Trenéři ve škole a relativně širokou nabídku sportovních subjektů a zařízení. Významným přínosem je rovněž skutečnost, že město vnímá podporu sportu dětí

a mládeže jako důležitou součást komunální politiky a že tato oblast je ukotvena také ve strategických dokumentech města.

Současně však práce identifikovala i několik problémových oblastí, které omezují další rozvoj systému podpory. Jako nejvýraznější slabina byla opakovaně označena nedostatečná sportovní infrastruktura, zejména chybějící nebo kapacitně nevyhovující zařízení pro pravidelnou sportovní činnost dětí a mládeže. Dalšími významnými problémy jsou kapacitní omezení sportovišť, finanční bariéry na straně některých rodin, složitější logistická návaznost mezi školní výukou a mimoškolními aktivitami a v některých případech také administrativní náročnost dotačních procesů. Z výpovědí respondentů dále vyplynulo, že překážky zapojení dětí a mládeže do aktivit nespočívají pouze ve financích, ale také v proměně životního stylu, vlivu digitálních technologií, časovém vytížení rodin a nedostatečné motivaci části dětí a rodičů.

Na základě analytických zjištění byla v práci formulována doporučení a návrhy opatření, která by mohla přispět ke zvýšení efektivity podpory ve městě Příbram. Za klíčové lze považovat zejména systematický rozvoj sportovní infrastruktury, lepší propojení školních a klubových aktivit, stabilní a předvídatelnou finanční podporu, zjednodušení administrativy dotačních programů, podporu kvalifikace trenérů a posílení komunikace a osvětových aktivit směrem k dětem i rodičům. Z šetření vyplynulo, že kritickým bodem je často nedostatečný přenos informací mezi městem, školami a sportovními kluby, což ztěžuje koordinaci využití volných kapacit školních tělocvičen. Významné je rovněž zavedení systematictějšího vyhodnocování dopadů podpory prostřednictvím konkrétních ukazatelů, například počtu sportujících dětí, vytíženosti sportovišť, finanční dostupnosti aktivit nebo spokojenosti rodičů a organizací.

Lze tedy uzavřít, že město Příbram má v oblasti podpory volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže vytvořený funkční základ, na němž je možné dále stavět. Pro další rozvoj však bude nezbytné posilovat nejen finanční stránku podpory, ale i její organizační, kapacitní a strategickou rovinu. Právě propojení investičních, dotačních, provozních a koordinačních nástrojů může do budoucna přispět k tomu, aby systém podpory lépe reagoval na potřeby dětí, mládeže i jejich rodin a aby město vytvářelo podmínky pro aktivní a smysluplné trávení volného času co nejširší skupině mladých obyvatel.

Zpracování této bakalářské práce současně ukázalo, že problematika podpory volného času a sportu dětí a mládeže není pouze otázkou jednorázových opatření, ale dlouhodobého a promyšleného přístupu městské samosprávy. Výsledky práce mohou sloužit jako podklad pro další odbornou diskusi i pro praktické úvahy o dalším směřování podpory sportu a volného času ve městě Příbram.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. HAMERNÍKOVÁ, Bojka a KUBÁTOVÁ, Květa. *Veřejné finance: učebnice*. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, 355 s. ISBN 80-86432-88-2.
2. HÁJEK, Bedřich; HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2008, 239 s. ISBN 978-80-7367-473-1.
3. HEJDA, Jan – PŘIBYL, Karel. *Správní právo*. Vysokoškolská učebnice. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2011, 149 s. ISBN 978-80-87472-14-9.
4. HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 244 s. ISBN 978-80-7478-561-0.
5. CHARBUSKÝ, Miloš. *Veřejná správa – správa měst a obcí*. Vyd. 2., (dopl. a upr.). Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, 86 s. ISBN 978-80-7395-020-0.
6. KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 300 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
7. KOUDELKA, Zdeněk; ONDRUŠ, Radek a PRŮCHA, Petr. *Zákon o obcích: (obecní zřízení) : komentář*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. podle stavu k 1.1.2024. Praha: Linde, 2004, 379 s. ISBN 80-7201-444-7.
8. MALACH, Antonín, (ed.). *Strategie regionů a rozvoj podnikání po vstupu do EU: [sborník příspěvků ze stejnojmenné konference konané dne 6. října 2004 v zasedacím sále Jihomoravského kraje v Brně]*. Brno: Masarykova univerzita, 2004, s. 299. ISBN 80-210-3520-X.
9. LOUDA, Tomáš. *Veřejná správa*. Monografie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2025, 373 s. ISBN 978-80-7380-978-2.
10. PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008, 224 s. ISBN 978-80-7367-423-6.
11. PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, 527 s. ISBN 80-7357-049-1.
12. PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav a JETMAR Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, 555 s. ISBN 80-7357-052-1.

13. PRŮCHA, Petr. Správní právo: obecná část. 8., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 3.), Brno: Doplněk, 2012, 427 s. ISBN 978-80-7239-281-0.
14. PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a samospráva*. Studijní texty. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2004, 241 s. ISBN 80-86775-03-8.
15. SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas*: <<[>>učební text pro posluchače Fakulty tělesné výchovy a sportu UK<<[>>. Praha: Karolinum, 2000, 111 s. ISBN 80-246-0044-7.

Elektronické zdroje

1. EUROPEAN COMMISSION. Study on the Contribution of Sport to Regional Development through the Structural Funds: Annex 1 - Good Practice Case Studies [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016. s. 33–37. Dostupné z: https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/studies/structural-funds-annex-1_en.pdf.
2. EUROSTAT. Government expenditure on recreational and sporting services [online]. Statistics Explained. 2026. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_recreational_and_sporting_services [cit. 2026-05-03].
3. EUROSTAT. Glossary: Classification of the functions of government (COFOG) [online]. Statistics Explained. 2026. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary%3AClassification_of_the_functions_of_government_%28COFOG%29 [cit. 2026-05-03].

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: Sbírka zákonů, Česká republika. 1993, částka 1, s. 1–16.
2. ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In: Sbírka zákonů, Česká republika. 2000, částka 38, s. 1737–1764.
3. ČESKO. Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, In: Sbírka zákonů, Česká republika. 2001, částka 47, s. 3010–3011.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

1. MĚSTO PŘÍBRAM. Akční plán rozvoje sportu 2024–2025. Příbram: Odbor školství, kultury a sportu, 2024.
2. MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Činnost sportovních organizací 2026: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2025.
3. MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Reprezentant ČR 2026: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2025.
4. MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Rozvoj a opravy sportovišť 2025: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2024.
5. MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Sportovní akce 2026: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2025.
6. MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Významné sportovní kluby 2025: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2024.
7. MĚSTO PŘÍBRAM. Dotační program Významné sportovní kluby 2026: Výzva k podání žádosti o dotaci. Příbram, 2025
8. MĚSTO PŘÍBRAM. Plán rozvoje sportu města Příbram do roku 2030. Zpracovatel: Mgr. Jakub Popelka, Ph.D. Příbram, 2019.
9. MĚSTO PŘÍBRAM. Strategický plán rozvoje města Příbram 2022–2030: Analytická část. Příbram, 2021.
10. MĚSTO PŘÍBRAM. Strategický plán rozvoje města Příbram 2022–2030: Návrhová a implementační část. Příbram, 2021.

Výroční zprávy:

11. MĚSTO PŘÍBRAM. Výroční zpráva města Příbram za rok 2021. Příbram, 2022.
12. MĚSTO PŘÍBRAM. Výroční zpráva města Příbram za rok 2024. Příbram, 2025.

Seznam zkratek

3E – účelnost, efektivnost, hospodárnost

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

HDP – hrubý domácí produkt

MŠMT – ministerstvo školství, mládeže, tělovýchovy a sportu

NNO – nestátní nezisková organizace

SK – sportovní klub

SVČ – středisko volného času

SZM PB – Sportovní zařízení města Příbram

Z. ú. – zapsaný ústav

ZUŠ – základní umělecká škola

Seznam obrázků

Obrázek č.1: Rozdělování státních zdrojů na podporu tělovýchovy a sportu v ČR

Obrázek č.2: Graf výdajů vládních institucí na rekreační a sportovní služby v letech 2022 a 2023 vyjádřené jako podíl na celkových vládních výdajích (v %).

Seznam příloh

Příloha I – Rozhovor se zástupcem komise pro mládež, tělovýchovu a sport

Příloha II – Rozhovor se zástupcem rozvoje sportu

Příloha III – Rozhovor se zástupcem odboru školství, kultury a sportu

Příloha IV – Rozhovor se zástupcem Sportovních zařízení města Příbram

Příloha I

Rozhovor se zástupcem komise pro mládež, tělovýchovu a sport

1. Jaká je Vaše role ve vztahu k podpoře volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže v Příbrami? (stačí 2–3 věty)

Jako člen skupiny Sport 2030 pracujeme na podpoře sportovních aktivit v Příbrami již 7 let. Projekt Na hřišti to žije, Trenéři do škol, vybudování nových hřišť, zpřístupnění školních hřišť, to je vše na čem pracujeme a myslím že dosti úspěšně. Alespoň v počátku, neboť to jsem byla i Radní pro Sport a šlo to lépe.

2. Jak byste stručně popsal/a současný systém podpory ze strany města? Co město dělá nejčastěji / nejvíce?

Tradiční projekty pro širokou veřejnost + vznik dalších, propojení sportovního prostředí se školami.

3. Co podle Vás v současné podpoře funguje nejlépe? (uved'te 1–3 konkrétní věci a proč)?

Dotační programy pro sportovní kluby, projekt Trenéři do škol.

4. Co je naopak nejslabší místo nebo problém? (1–3 věci a proč)

Infrastruktura. Není dost míst pro sportování, ať už uvnitř či venku. Chybí Atletický stadion, multifunkční sportovní hala, bazén.

5. Jaké jsou podle Vás největší bariéry, proč se děti a mládež nezapojují do aktivit? (např. finance, kapacity, doprava, informovanost, motivace, rodina, čas...)

rodina a finance

6. Které nástroje podpory jsou nejúčinnější? (dotace, investice, prostory, koordinace, akce, komunikace...) – seřad'te TOP 3

dotace, investice, akce

7. Jaké 3 konkrétní kroky by podle Vás město mělo udělat v příštích 12 měsících, aby podpora měla větší dopad? (co nejkonkrétněji – „co“ a ideálně „jak“)

dotace, podpořit program edusphere, připravujeme, začít budovat atletický stadion, otevřít školní hřiště

8. Co by město mělo měřit/sledovat, aby šlo vyhodnotit, zda podpora funguje? (např. účast, vytíženost sportovišť, dostupnost, počet dětí v oddílech, finanční dostupnost, spokojenost...)

většinu děláme, možná finanční dostupnost

9. Prostor pro doplnění: Je ještě něco, co považujete za důležité a nezaznělo?

-

Doplňující otázky dle typu respondenta

- **Jaká témata komise řeší v oblasti sportu/volného času dětí a mládeže nejčastěji?**
akce pro děti, dotace
- **Odkud komise získává podněty (kluby, školy, veřejnost, data) a co se opakuje nejvíce?**
vše a vše stejně
- **Co se daří prosazovat a co naopak nejčastěji naráží (rozpočet, kapacita, procesy, priority)?**
rozpočet se daří, priority naráží
- **Jaké „rychlé a finančně rozumné“ opatření by podle Vás mělo největší efekt do 1 roku?**
do sportu 3 % z čistých příjmů města

Příloha II

Rozhovor se zástupcem rozvoje sportu

1. Jaká je Vaše role ve vztahu k podpoře volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže v Příbrami? (stačí 2–3 věty)

Jako zástupce rozvoje sportu města Příbram koordinuji rozvoj sportu ve městě a propojuji město, sportovní kluby, školy a Sportovní zařízení města (SZM). Podílím se na přípravě a vyhodnocování akčních plánů rozvoje sportu, nastavování dotačních programů a koordinaci sportovních aktivit pro děti a mládež. Zajišťuji také metodickou podporu klubům (zejména dotační agenda, komunikace a spolupráce s partnery).

2. Jak byste stručně popsal/a současný systém podpory ze strany města? Co město dělá nejčastěji / nejvíce?

Systém podpory stojí na kombinaci: (1) dotačních programů pro kluby a sportovní akce, (2) provozu a správy městských sportovišť prostřednictvím SZM a (3) investic do sportovní infrastruktury a veřejně dostupných sportovišť. Významnou roli má také podpora sportu ve školách (např. Trenéři do škol), koordinace sportovních aktivit pro veřejnost a komunikace sportovního dění (web, kalendář akcí, informační kanály města).

3. Co podle Vás v současné podpoře funguje nejlépe? (uved'te 1–3 konkrétní věci a proč)

Nejlépe fungují stabilní dotační programy, které klubům poskytují předvídatelnou podporu činnosti (zejména práce s mládeží) a sportovních akcí. Pozitivně vnímám také správu sportovišť přes SZM, která umožňuje jednotný režim rezervací, údržby a provozu. Výhodou města je i relativně dobrá výchozí pozice v kvalifikovaných trenérech v řadě sportů – tuto výhodu je ale potřeba dlouhodobě udržet a rozvíjet.

4. Co je naopak nejslabší místo nebo problém? (1–3 věci a proč)

Za největší problém považuji absenci standardizované sportovní infrastruktury. Městu chybí klíčová zařízení pro systematický rozvoj mládežnického sportu – zejména atletický ovál 400 m, městská hala s rozměry 40×20 m s možností jednoduché tribuny a vzhledem k vysokému počtu dětí ve fotbale i spádové oblasti z okolí také krytá umělá tráva. Dalším slabým místem je nedostatečné systémové propojení město–školy–kluby v odpoledních hodinách: kluby nemají dostupné prostory v návaznosti na konec vyučování a rodiče často musí děti převážet napříč městem, což účast snižuje. Problémem je i administrativa dotací – jednotný formulář

napříč agendami města není intuitivní a vede k opakovanému dokládání stejných dokumentů.

5. Jaké jsou podle Vás největší bariéry, proč se děti a mládež nezapojují do aktivit? (např. finance, kapacity, doprava, informovanost, motivace, rodina, čas...)

Zásadní bariérou je logistika a čas rodin (doprava, kolize aktivit). Pokud sportovní aktivita nenavazuje na školu nebo není snadno dostupná, účast dětí klesá. Dále hrají roli kapacitní limity (prostory a časy), finanční bariéry (příspěvky, vybavení) a motivace/konkurence volného času.

6. Které nástroje podpory jsou nejúčinnější? (dotace, investice, prostory, koordinace, akce, komunikace...) – seřad'te TOP 3

1. Dotační podpora činnosti klubů (zejména práce s mládeží a trenéry).
2. Dostupná infrastruktura a sportoviště (správa SZM, údržba, cílené investice a veřejná hřiště).
3. Propojení školy–kluby a programy pro nejmladší (Trenéři do škol, školní akce).

7. Jaké 3 konkrétní kroky by podle Vás město mělo udělat v příštích 12 měsících, aby podpora měla větší dopad? (co nejkonkrétněji – „co“ a ideálně „jak“)

1. Jasně definovat a projektově připravit standardizovanou infrastrukturu, která chybí (400m ovál, hala 40×20, krytá UMT): minimálně studie proveditelnosti, etapizace a finanční rámec.
2. Zavést pilotní „návaznost škola → klub“ v odpoledních hodinách: vyhradit časové bloky ve školních tělocvičnách/sportovištích nebo v nejbližších areálech, aby trénink klubů navazoval po vyučování a odpadly přesuny dětí přes město.
3. Zjednodušit dotační administraci („jednou a dost“) a zároveň motivovat kvalitu trenérů: modernizovat dotační formulář, omezit opakované dokládání dokumentů a v dotacích zavést motivační prvky pro kvalifikaci a průběžné vzdělávání trenérů (vzdělávání primárně probíhá v rámci národních sportovních svazů, město však může kluby motivovat).

8. Co by město mělo měřit/sledovat, aby šlo vyhodnotit, zda podpora funguje? (např. účast, vytíženost sportovišť, dostupnost, počet dětí v oddílech, finanční dostupnost, spokojenost...)

Doporučuji sledovat zejména počet dětí a mládeže v oddílech (ideálně ověřený datově), kapacity klubů (trenéři a kvalifikace), vytíženost sportovišť a dostupnost „mládežnických časů“ (rezervační data SZM), účast na sportovních akcích a programech pro veřejnost a spokojenost rodičů/klubů (krátká anketa 1× ročně).

9. Prostor pro doplnění: Je ještě něco, co považujete za důležité a nezaznělo?

Klíčové je udržet předvídatelnost a spravedlnost podpory sportu. Pro prostředí klubů je důležitá dlouhodobá stabilita dotačních programů a srozumitelná pravidla, včetně debaty o tom, jaký podíl čistých příjmů města má směřovat do sportovních dotací. Současně je potřeba hlídat „čistou podporu“ klubů ve vztahu k nájům a poplatkům za sportovní infrastrukturu, aby se podpora nevytrácela zpětnými odvody.

Doplňující otázky dle typu respondenta

- **Jaké potřeby klubů/oddílů pracujících s mládeží se opakují nejčastěji?**
více trenérů a jejich motivace, více prostor a časů, menší administrativa dotací, podpora nákladů na soutěže
- **Kde je největší kapacitní problém (prostory, trenéři, časy, infrastruktura) a proč?**
prostory/časy a standardizovaná infrastruktura; sekundárně trenéři
- **Jak dnes funguje spolupráce město–kluby–školy–sportoviště a co by ji konkrétně zlepšilo?**
systémové nastavení návaznosti po vyučování + sdílené plánování kapacit sportovišť
- **Jaká 2–3 opatření by podle Vás nejrychleji zlepšila dostupnost sportu pro děti?**
odpolední bloky ve školách pro kluby, projektová příprava chybějící infrastruktury, motivace klubů k práci s mládeží a kvalitním trenérům

Příloha III

Rozhovor se zástupcem odboru školství, kultury a sportu

1. Jaká je Vaše role ve vztahu k podpoře volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže v Příbrami? (stačí 2–3 věty)

Administrativní zpracování dotačního procesu v rámci dotační podpory z rozpočtu města, Finanční podpora projektu Trenéři ve škole – od r. 2021 (postupně 1.-4. ročníky ZŠ, nově – březen–červen 2026 pilotně v MŠ), Finanční podpora EDU sport (projekt pro všechny ZŠ zřizované městem PB).

2. Jak byste stručně popsal/a současný systém podpory ze strany města? Co město dělá nejčastěji / nejvíce?

Viz. odpověď 1

3. Co podle Vás v současné podpoře funguje nejlépe? (uved'te 1–3 konkrétní věci a proč)

Dotační podpora zejména v oblasti Činnost sportovních organizací z důvodu podpory velkého počtu sportovních organizací a v nich sportujících dětí a mládeže, finanční podpora projektu Trenéři ve škole, který se setkává s velmi pozitivním hodnocením ze strany dětí, rodičů i učitelů.

4. Co je naopak nejslabší místo nebo problém? (1–3 věci a proč)

nedostatečná infrastruktura a nedostatek finančních prostředků

5. Jaké jsou podle Vás největší bariéry, proč se děti a mládež nezapojují do aktivit? (např. finance, kapacity, doprava, informovanost, motivace, rodina, čas...)

finanční možnosti rodin a navyklý způsob trávení volného času

6. Které nástroje podpory jsou nejúčinnější? (dotace, investice, prostory, koordinace, akce, komunikace...) – seřaďte TOP 3

dotace, investice (a s tím související vhodné prostory pro sportování), komunikace

7. Jaké 3 konkrétní kroky by podle Vás město mělo udělat v příštích 12 měsících, aby podpora měla větší dopad? (co nejkonkrétněji – „co“ a ideálně „jak“)

Dle mého názoru je úkolem města udržovat stávající a budovat novou potřebnou sportovní infrastrukturu.

8. Co by město mělo měřit/sledovat, aby šlo vyhodnotit, zda podpora funguje? (např. účast, vytíženost sportovišť, dostupnost, počet dětí v oddílech, finanční dostupnost, spokojenost...)

počet sportujících dětí, finanční dostupnost

9. Prostor pro doplnění: Je ještě něco, co považujete za důležité a nezaznělo?

Doplňující otázky dle typu respondenta

- **Jaké jsou hlavní cíle a priority města Příbram v oblasti podpory sportu a volnočasových aktivit dětí a mládeže?**

Jsou obsaženy ve dvouletých akčních plánech rozvoje sportu, aktuálně se bude schvalovat tento dokument na období 2026-2027.

- **Podle čeho se určují priority podpory v této oblasti (např. strategie, komise, podněty, data) a co v tomto směru dnes podle Vás chybí?**

Strategický dokument Plán rozvoje sportu z roku 2020 a jeho dvouleté akční plány, podněty Komise pro mládež tělovýchovu a sport a pracovní skupiny Sport 2030.

- **Jak jsou nastavena kritéria pro poskytování dotací a co se při hodnocení žádostí sleduje?**

Kritéria i způsob hodnocení jsou obsaženy v jednotlivých dotačních programech viz. <https://dotace.pribram.eu/dokumenty/>.

- **Jak se v současnosti vyhodnocuje přínos dotací a podpory města, případně co by podle Vás dávalo smysl sledovat?**

Počet podpořených sportujících dětí a mládeže a výše podpory na jedno sportující dítě

Příloha IV

Rozhovor se zástupcem Sportovních zařízení města Příbram

1. Jaká je Vaše role ve vztahu k podpoře volnočasových a sportovních aktivit dětí a mládeže v Příbrami? (stačí 2–3 věty)

Mou rolí, jako ředitele SZM Příbram, p.o., je skrze nástroje organizace zajistit funkční technické zázemí sportovišť. Současně s tím jde ruku v ruce jejich rozvoj a provoz doprovodných služeb.

2. Jak byste stručně popsal/a současný systém podpory ze strany města? Co město dělá nejčastěji / nejvíce?

Systém podpory města vidím v přímé a nepřímé podpoře. V rámci přímé podpory se hovoří o dotačních programech, záštitě města/starosty/místostarosty v rámci sportovních akcí, pořádání sportovních akcí nebo společenských akcí spojených se sportem a volným časem, pořádání sportovních a volnočasových aktivit. U nepřímé podpory se jedná o podporu sportu a volného času skrze provoz organizací spojených se sportem, volným časem, vzděláváním atd., a to skrze provozní příspěvky, investiční příspěvky, dotace apod.

3. Co podle Vás v současné podpoře funguje nejlépe? (uved'te 1–3 konkrétní věci a proč)

Dotační program (široká základna čerpajících subjektů), velký rozsah možností pro sport a volný čas (mnoho sportovních subjektů, mnoho sportovišť a volnočasových zařízení).

4. Co je naopak nejslabší místo nebo problém? (1–3 věci a proč)

Nedostatečná alokace finance v dotačních programech, chybějící zásadní sportovní zařízení (nový bazén, sportovní hala, atletický stadion, horolezecká stěna atd.).

5. Jaké jsou podle Vás největší bariéry, proč se děti a mládež nezapojují do aktivit? (např. finance, kapacity, doprava, informovanost, motivace, rodina, čas...)

Rodiče, tzv. "rychlý dopamine" (TV, mobil, tablet atd.), nízká edukace dětí a rodičů, chybějící osvěta o prevenci.

6. Které nástroje podpory jsou nejúčinnější? (dotace, investice, prostory, koordinace, akce, komunikace...) – seřad'te TOP 3

Sportovní a volnočasové zařízení, dotace, akce.

7. Jaké 3 konkrétní kroky by podle Vás město mělo udělat v příštích 12 měsících, aby podpora měla větší dopad? (co nejkonkrétněji – „co“ a ideálně „jak“)

Navýšit alokovanou částku na dotační programy ve sportu a volném čase, realizovat informační kampaň za podporu neprofesionálního sportu, realizovat akce se zaměřením náboru a osvěty o sportech.

- 8. Co by město mělo měřit/sledovat, aby šlo vyhodnotit, zda podpora funguje? (např. účast, vytíženost sportovišť, dostupnost, počet dětí v oddílech, finanční dostupnost, spokojenost...)**

Nemám představu, ale jistě se tomu již někdo někde věnuje. Inspiroval bych se jinde.

- 9. Prostor pro doplnění: Je ještě něco, co považujete za důležité a nezaznělo?**
vše ok

Doplňující otázky dle typu respondenta

- **Kde jsou největší kapacitní limity pro děti a mládež (sportoviště/časy) a proč?**
Sportovní hala (časy 15:00 a dále), plavecký bazén (15:00 a dále). Nedostatek kapacity jak ve sportovní hale, tak plaveckém bazéně.
- **Co nejvíc brání dostupnosti (ceny, rezervace, pravidla, personál, doprava...)?**
nedokážu říct
- **Jak funguje rozdělování časů mezi školy/kluby/veřejnost – co je největší problém?**
Rozdělení funguje dle různých typů klíčů dle střediska. Plavecký bazén rozděluje časové dotace jinak, než sportovní hala a zimní stadion. Největším problémem je, že všichni chtějí to stejné ve stejný termín.
- **Jaké 2–3 změny (provozní/organizační/investiční) by nejvíce pomohly do 1–2 let?**
Navýšení rozpočtu organizace, investiční příspěvek pro realizaci důležitých investičních akcí, realizace energetických změn.